

ROZŠÍRENIE OBECNÉHO CINTORÍNA VEĽKÁ ČAUSA

**Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti
podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov
na životné prostredie v znení neskorších predpisov**

Navrhovateľ:

Obec Velká Čausa
Obecný úrad Velká Čausa č. 83
971 01 Velká Čausa

Zhotoviteľ:

ENVICONSLT spol. s r.o.,
Obežná 7, 010 08 Žilina

Jún 2026

OBSAH

I.	Údaje o navrhovateľovi.....	4
1.	NÁZOV	4
2.	IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO	4
3.	SÍDLO	4
4.	KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA.....	4
5.	KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENEJ OSOBY PRE POSKYTOVANIE RELEVANTNÝCH INFORMÁCIÍ O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO KONZULTÁCIE	4
II.	NÁZOV ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	5
III.	Údaje o zmene navrhovanej činnosti	5
1.	UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	5
2.	OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA	6
2.1	POPIS PREDPROJEKTOVEJ A PROJEKTOVEJ PRÍPRAVY STAVBY.....	6
2.2	ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	6
2.3	POŽIADAVKY NA VSTUPY	11
2.4	ÚDAJE O VÝSTUPOCH.....	12
3.	PREPOJENIE S OSTATNÝMI PLÁNOVANÝMI A REALIZOVANÝMI ČINNOSŤAMI V DOTKNUTOM ÚZEMÍ A MOŽNÉ RIZIKÁ HAVÁRIÍ	14
4.	DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV ...	14
5.	VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE	14
6.	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA ĽUDÍ..	15
6.1	CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA	15
6.2	KRAJINA.....	22
6.3	OBYVATEĽSTVO A JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA	22
IV.	Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych vplyvov	25
1	VPLYVY NA OBYVATEĽSTVO	25
2	VPLYVY NA PRÍRODNÉ PROSTREDIE.....	25
2.1	RELIÉF A HORNINOVÉ PROSTREDIE	25
2.2	VPLYVY NA POVRCHOVÚ A PODZEMNÚ VODU	25
2.3	VPLYVY NA OVZDUŠIE	27
2.4	PÔDA	27
2.5	FAUNA A FLÓRA	27
2.6	VPLYVY NA KRAJINU	27
3	VPLYVY NA URBÁNNY KOMPLEX A VYUŽÍVANIE ZEME.....	27
4	VPLYVY NA KULTÚRU A PAMIATKY	27
5	ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA.....	27
V.	VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE (NETECHNICKÉ ZHRNUTIE)	29
1	NÁZOV ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	29
2	ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	29
3	ÚZEMIE DOTKNUTÉ ZMENAMI ČINNOSTI.....	30
4	VPLYVY ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A ICH POROVNANIE SO SÚČASNÝM STAVOM	30
5	SYNERGICKÉ A KUMULATÍVNE VPLYVY	31
6	SÚLAD NAVRHOVANEJ ZMENY ČINNOSTI S ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU	31
VI.	Prílohy.....	33
1.	INFORMÁCIA, ČI NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ BOLA POSUDZOVANÁ PODĽA ZÁKONA	33

2.	MAPA ŠIRŠÍCH VZŤAHOV	33
3.	DOKUMENTÁCIA K ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI	33
VII.	MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA OZNÁMENIA.....	34
VIII.	spracovateľ oznámenia	34
IX.	Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa	34

PRÍLOHY

Grafická príloha:

Výkres č.1 a 2 Celková situácia stavby (Auding, s.r.o., Bojnická cesta 35, Prievidza, 12/2025)

Výkres č.3 Situácia širších vzťahov

Textová príloha:

Hydrogeologický posudok (ENVICONSULT spol. s r.o., 2/2026)

ZOZNAM SKRATIEK

DÚR	- dokumentácia pre územné rozhodnutie
HGP	- hydrogeologický posudok
CHVÚ	- chránené vtáčie územie
CHÚ	- chránené územie
EIA	- posudzovanie vplyvov na životné prostredie (Environmental Impact Assessment)
k.ú.	- katastrálne územie
OcÚ	- obecný úrad
OP	- ochranné pásma
OÚ	- okresný úrad
PP	- poľnohospodárska pôda
SHMÚ	- Slovenský hydrometeorologický ústav
SSC	- Slovenská správa ciest
ÚEV	- územie európskeho významu
ÚPD	- územnoplánovacia dokumentácia
ÚPO	- územný plán obce
ÚSES	- územný systém ekologickej stability
ZaD	- zmeny a doplnky

I. ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. NÁZOV

Obec Veľká Čausa

2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

00318540

3. SÍDLO

Obecný úrad Veľká Čausa č. 83, 971 01 Veľká Čausa

4. KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

JUDr. Nikola Pekárová

Starostka obce

Obecný úrad Veľká Čausa č. 83, 971 01 Veľká Čausa

tel.: 0905 551 214

e-mail: starostka@velkacausa.sk

5. KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENEJ OSOBY PRE POSKYTOVANIE RELEVANTNÝCH INFORMÁCIÍ O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO KONZULTÁCIE

JUDr. Nikola Pekárová

Starostka obce

Obecný úrad Veľká Čausa č. 83, 971 01 Veľká Čausa

tel.: 0905 551 214

e-mail: starostka@velkacausa.sk

Miesto na konzultácie: Obecný úrad Veľká Čausa č. 83, 971 01 Veľká Čausa

II. NÁZOV ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Rozšírenie obecného cintorína Veľká Čausa

III. ÚDAJE O ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

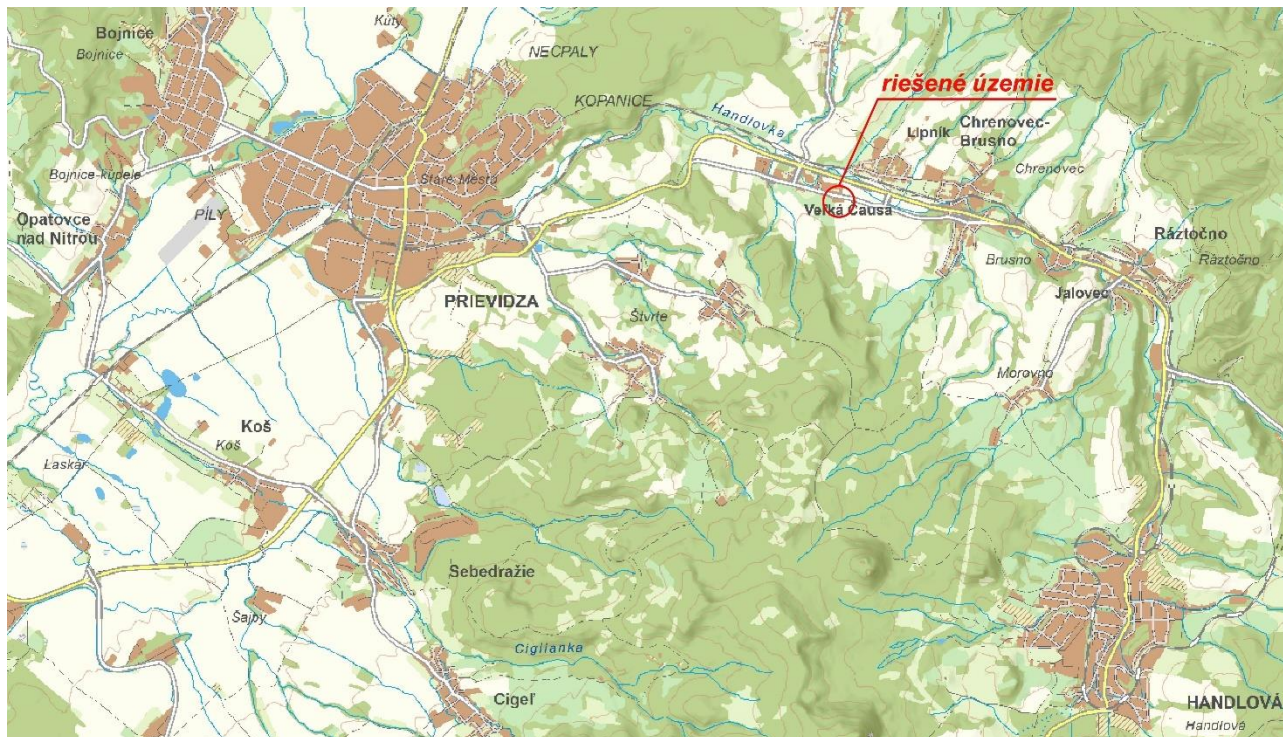
1. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Kraj: Trenčiansky kraj
Okres: Prievidza
Dotknuté obce: Veľká Čausa
Katastrálne územia: Veľká Čausa
Parcelné čísla: KN-C 1010, 1040/3

Lokalita rozšírenia cintorína nadväzuje na existujúce pohrebisko, ktoré sa nachádza v juhovýchodnej časti zastavaného územia obce. Celková plocha jestvujúceho cintorína je 3486 m², súčasný počet hrobových miest je 247 ks. Cieľom novostavby je rozšírenie areálu existujúceho cintorína (parc.č.1010), s vyčlenením nových plôch pre pochovávanie, základnú komunikačnú sieť, plochy na umiestnenie kontajnerov, zmeny oplotenia, rozšírenia areálového osvetlenia a ozvučenia a umiestnenie doplnkového mobiliáru a zelene. Na tento účel sa k súčasnemu cintorínu na parcele č. 1010 pričínala novovytvorená parcela č. 1040/3 o výmere 460 m², ktorá s pôvodnou plochou cintorína susedí na východnej strane.

Predmetný pozemok určený pre rozšírenie cintorína nie je zastavaný. Rozšírenie cintorína bude v priamej nadväznosti na existujúci cintorín.

Obr. 1 Mapa širších vzťahov navrhovanej činnosti (mierka 1:50 000)

Zdroj mapového podkladu: © GKÚ Bratislava

2. OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

2.1 POPIS PREDPROJEKTOVEJ A PROJEKTOVEJ PRÍPRAVY STAVBY

Posudzovaná činnosť rieši rozšírenie plôch existujúceho pohrebiska, vrátane chodníkov a oplotenia. Lokalita rozšírenia ani existujúce pohrebisko neboli posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, nakoľko boli vybudované pred účinnosťou tohto ako aj predchádzajúceho zákona č. 127/1994 Z.z.

2.2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Filozofia riešenia stavebného zámeru vychádza z efektívneho využitia úzkej novovytvorenej parcely a poskytnutie občanom možnosti modernej formy pochovávaní s ohľadom na ochranu chránených stromov v areáli a rešpektovaním hydrogeologického posudku z 02/2026, ktorý konštatoval nevhodnosť pochovávaní do zeme v tomto území.

Na tento účel sa k súčasnemu cintorínu na parc. č. 1010 pričlení novovytvorená parcela č. 1040/3 o výmere 460 m², ktorá s pôvodnou plochou cintorína susedí na východnej strane.

Stavebný zámer rieši aj odstránenie časti pôvodného pletivového oplotenia, vybudovaním nového pletivového oplotenia, presunutím zadnej dvojkrídlovej brány, vybudovaním prístupového chodníka do rozšírenej časti cintorína, vytvorením spevnenej plochy pre komunálny a separovaný odpad z drenážnej dlažby, vybudovaním spevnených plôch zo zhutneného štrku, rozšírenie areálového osvetlenia a ozvučenie rozšírenej časti cintorína.

Cintorín sa nachádza v juhovýchodnej časti obce na parcele KN-C č. 1010 vo vlastníctve Obce Veľká Čausa. V areáli cintorína je umiestnená kaplnka a nachádzajú sa tu dva chránené stromy (lipa veľkolistá *Tilia platyphyllos Scop.*) s ochranným pásmom územie v okruhu 15 m od kmeňa chráneného stromu. Celková plocha jestvujúceho cintorína je 3486 m², súčasný počet hrobových miest je 247 ks. Na cintoríne sa v súčasnosti pochovávajú telesné pozostatky do klasických jedno a dvoj hrobov, urnové hrobové miesta sa na cintoríne vyskytujú sporadicky. Na cintoríne je vybudovaný prístupový chodník zo zámkovej dlažby a osvetlenie pozdĺž hlavného chodníka vedúceho ku kaplnke. V areály cintorína sa nachádza prípojka vody, umiestnená pri vchode na cintorín. Oplotenie cintorína od hlavnej komunikácie je z perforovaných betónových panelov. Pri vchode je osadená kovová vstupná bránka. Na južnej a východnej strane cintorína sa nachádza pletivové oplotenie s bránou pre údržbu.

Nakoľko sa v priestore súčasného cintorína nachádzajú dva zákonom chránené stromy, nie je možné na značenej časti doteraz využívannej plochy cintorína vykonávať žiadne stavebné práce ani práce súvisiace s pochovávaním telesných pozostatkov. Kapacita existujúceho cintorína bude v najbližších rokoch vyčerpaná.

Z dôvodu dopytu po nových formách pochovávaní sa Obec Veľká Čausa rozhodla spracovať zastavovaciu štúdiu a následne projekt pre územné rozhodnutie na rozšírenie plochy cintorína. Na tento účel sa k súčasnemu cintorínu na parc. č. 1010 pričlenila novovytvorená parcela č. 1040/3 o výmere 460 m², ktorá s pôvodnou plochou cintorína susedí na východnej strane. (Geometrický plán č. 769/2025, vypracoval Geoskteam, s.r.o.).

V severnej časti, napravo od vchodu do cintorína sa nachádzajú dva chránené stromy „Veľkočausianske lipy“ (lipa veľkolistá *Tilia platyphyllos Scop.*) s ochranným pásmom územie v okruhu 15 m od kmeňa chráneného stromu. Z dôvodu ochrany koreňového systému nie je v súčasnosti rozšírenie cintorína v tejto časti možné. Voľná plocha za kaplnkou (južná časť cintorína) je v dôsledku živelného rozmiestnenia jestvujúcich hrobov zle prístupná, bez možnosti vybudovania chodníka od kaplnky alebo hlavného vstupu v dostatočnej šírke. Na východnej strane cintorína sa nachádza voľná parcela s nezaloženým listom vlastníctva, časť parcely je v registri E evidovanej ako parc.č.1013 a je vo vlastníctve Obce Veľká Čausa.

Podľa platného územného plánu obce z roku 2020 je daná novovytvorená parcela č. 1040/3 v zastavanom území obce a je určená na rozšírenie cintorína. Ochranné pásmo cintorína, na ktoré sa vzťahujú podmienky

ochrany v zmysle VZN obce, bolo stanovené v okruhu 30 m, kde sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom, a v okruhu 50 m vykonávať činnosti rušiace pohrebné akty. S posunom ochranného pásma spracovateľ územného plánu uvažoval. Návrh rozšírenia cintorína je v súlade s územným plánom obce.

Členenie stavby na stavebné objekty

Projekt stavby bude členený na samostatné stavebné objekty nasledovne:

SO-01 Plochy pre pochovávanie

- Pochovávanie v urnových hroboch – sektor C1, C2
- Pochovávanie v kolumbáriu (urnové steny) – sektor D1, (D2, D3)
- Pochovávanie na rozptylovej lúke – sektor E

SO-02 Chodníky a spevnené plochy

SO-03 Oplotenie

SO-04 Rozšírenie areálového osvetlenia a ozvučenia

SO-05 Terénne a sadové úpravy

SO-06 Mobiliár a drobná architektúra

Navrhované kapacity

Plocha rozšírenia:	460 m ²
Riešená plocha (rozšírenie + časť pôvodnej plochy cintorína)	680 m ²

SO-01 Plochy pre pochovávanie

Urnové hroby sektor C1, C2	88 m ²
Urnové steny sektor D1	41 m ²
Urnové steny sektor D2, D3	65 m ²
Rozptylová lúka sektor E	93 m ²

54 ks urnový hrob – betónová schránka s pôdorysným rozmerom 0,50x0,50 m
výška schránky 0,35 m – 0,50 m, plocha vyčlenená pre urnový hrob 0,90 x 0,90 m
4x urnová stena – pôdorysný rozmer 2,80 x 0,80 m, výška 2,20 m
8x urnová stena - pôdorysný rozmer 2,80 x 0,40 m, výška 2,20 m

Navrhovaný počet nových miest na pochovávanie

Sektor C1, C2 - 54 urnových hrobov	216 urien
Sektor D1 - 4 urnové steny obojstranné = 192 buniek	384 urien
Sektor D2, D3 - 8 urnových stien jednostranných = 192 buniek	384 urien

SO-02 Chodníky a spevnené plochy

Chodníky zo vsakovacej dlažby	154 m ²
Obrubníky	260 m
Spevnená plocha štrková	144 m ²
Obrubníky z oceľovej pásoviny	77 m
Terénne vyrovnávacie schody	podľa potreby cca 4 ks

SO-03 Oplotenie

Oplotenie z pletiva celkový výška vrátane podhr. dosky 1,6 m	132 m
Stĺpiky min. 2,5m	52 ks
Podhrabové dosky výška 30cm	51 ks

Dvojkridlová brána š=4 m

1 ks

SO-04 Rozšírenie areálového osvetlenia a ozvučenia

Osvetlenie: pripájací kábel CYKY 3x6 – dl. trasy 130 m, exteriérové lampy 5 ks, stĺpy výška 5 m

Ozvučenie: kábel CYKY 2x4 – dl. trasy 130 m, exteriérové reproduktory 5ks -10ks, 2ks výmena na kaplnke

SO-05 Terénne a sadové úpravy

Úprava terénu (celková riešená plocha)

680 m²

Z toho plochy chodníkov a spevnených plôch

298 m²

Z toho zelené plochy

190 m²

SO-06 Mobiliár a drobná architektúra

Lavičky

6 ks

Prekrytie kontajnerov

1ks

Strom spomienok alt. umelecké dielo

1ks

Navrhované riešenie

Rozšírenie cintorína je navrhované odstránením pôvodného pletivového oplotenia oddelujúci parcelu KN-C č.1010 od parc. č. 1040. A následným vybudovaním nového oplotenia na okraj novovytvorenej parcely KN-C č.1040/3 vo vlastníctve Obce Veľká Čausa, ktorá vznikla odčlenením časti pôvodnej KN-C parcely číslo 1040 (LV nezaložené). Odčlenená časť predstavuje veľkosť KN-E parc. č.1013 — LV 1, vo vlastníctve obce Veľká Čausa).

Z dôvodu výskytu vysokej hladiny podzemnej vody nie je prípustné v rozšírenej časti pochovávať tradičným spôsobom do zeme. Stavebný zámer rieši umiestnenie alternatívnych foriem pochovávania a to v urnových hroboch a urnových stenách (kolumbáriách).

- a) Pochovávanie v urnových hroboch – sektor C1, C2
- b) Pochovávanie v urnových stenách, kolumbáriách – sektor D1 (D2, D3)
- c) Pochovávanie na rozptylovej lúke – sektor E

Sektory D3 a E sú umiestnené na parc.č. 1010 t.j. pôvodná plocha pohrebiska.

Prevádzka rozšírenej časti sa bude riadiť prevádzkovým poriadkom cintorína, ktorý sa doplní a usmernenia, ktoré súvisia s kolumbáriom a urnovými hrobmi.

Všetky stavebné práce budú realizované v súlade s ochranou vzácnych stromov a ich koreňového systému, stavebné práce sa budú realizovať mimo ochranného pásma týchto stromov.

SO-01 Plochy pre pochovávanie

Urnový háj

Sektory C1 a C2 - Urnový háj je priestor určený na uchovávanie urny s ostatkami – popolom zosnulých. Urny sa umiestňujú do zeme do pripraveného pomníka s rozmerom 0,5x0,5m, čo predstavuje samotné teleso schránky. Pre jednotlivé urnové pomníky je vyčlenená plocha s rozmerom 0,9x0,9 m. Špeciálne požiadavky na stavebno-technické riešenie v danej oblasti nie sú, preto pri akceptovaní tradícií i lokality, by sa mal záväzným nariadením usmerniť vzhľad pomníkov, ako aj výšky pomníkov. Navrhuje sa výška max. 0,50 m.

Hlavným konštrukčným materiálom je betónová schránka s obkladovou doskou zo žuly alebo mramoru s popisom. Prístupová plocha k urnovým hrobom je navrhovaná zo zhutneného štrku.

Kolumbárium

Sektor D1, D2, D3 - Kolumbárium je stavba alebo priestor určený na uchovávanie urny s ostatkami – popolom zosnulých. Urny sa umiestňujú do oddelených buniek tzv. ník. Návrh uvažuje s umiestnením 4 urnových

obojsstranných urnových stien v sektore D1. Obojsstranná stena má pôdorysný rozmer 2,8 m x 0,8 m a výšku 2,2 m. Uvažuje sa s umiestnením 24 ník na každej strane steny, to predstavuje 192 ník v sektore D1. Nika je zvyčajne uzatvorená tabuľkou s menom, dátumom narodenia a úmrtia zosnulého. Vyrábajú sa z odolných materiálov a zdobia sa písmom, urnovými väzami, lampášmi alebo krížmi. Navrhuje sa umiestňovať tabuľky z rovnakého materiálu, resp. usmerniť výber materiálu.

V Sektore D2 a D3 sa uvažuje s umiestnením 8 ks jednostrannej urnovej steny s pôdorysným rozmerom 2,8 m x 0,4 m a výškou 2,2 m. Kapacita je 192 urnových ník. Do každej niky je možné umiestniť minimálne dve urny. Steny sa môžu realizovať postupne, sektor D2 a D3 je uvažovaný ako rezerva. Príslušné vymedzené miesto môže byť dočasne vysadené okrasnou zeleňou, alebo zatrávnené. Urnová stena sa osádza na betónový základ. Rozmer a hĺbka sa určí na základe konkrétneho dodávateľa urnových sien.

Rozptylová lúka

Sektor E - Rozptylová lúka je pietne miesto na cintoríne, kde sa popol zosnulého pochováva do anonymných jamiek. Zosnulý je spoplnený a jeho popol sa vsype do vopred pripravenej jamky (priemer 20 cm, hĺbka 50 cm), ktorá je presne označená, hoci neukazuje na konkrétnu osobu. Ide o ekologickejšiu formu posledného rozlúčenia, ktorá je alternatívou k tradičnému pochovávaniu.

Rozptylová lúka je navrhnutá v južnej časti cintorína. Prístupná je novovybudovaným chodníkom z štrku. Vymedzenie chodníka je realizované oceľovou pásovinou. Navrhovaná plocha rozptylovej lúky je 93 m². Oblasť rozptylovej lúky bude označená tabuľkou.

SO-02 Chodníky a spevnené plochy

Projekt rieši vybudovanie peších komunikačných a príľahlých plôch areálu rozdeľujúcich cintorín na jednotlivé sektory.

Hlavný prístup do rozšírenej časti cintorína bude cez hlavnú bránu a následne novým doplneným chodníkom zo vsakovacej dlažby, ktorý nadväzuje na existujúci chodník. Šírka nového chodníka bude 1,2 m. Prístupový chodník bude ohraňovaný parkovým obrubníkom a bude prechádzať plynule, bezbariérový až k zadnej bráne na južnej strane cintorína. Okolité terén bude nižšie od úrovne obrubníka minimálne o 50 mm.

Jednotlivé nové sektory na pochovávanie budú ohraňované parkovým obrubníkom resp. oceľovou pásovinou a jednotlivé plochy na pochovávanie zarovnané do roviny, nakoľko je pôvodný terén v miernom svahu. Tieto plochy budú zo zhutneného štrku. Odvodnenie spevnených plôch bude na okolité terén.

Celková výmera navrhovaného prístupového chodníka s plochou pre odstavenie kontajnerov je 154 m², spevnené plochy zo štrku sú navrhované v ploche 144 m².

SO-03 Oplotenie

Pôvodný areál cintorína je oplotený. Zo severnej strany a cca 1/4 západnej časti je pohrebisko oplotené betónovými perforovanými panelmi s betónovou podmuróvkou premenlivej výšky. Východná, južná a časť západnej strany je oplotená oceľovým pletivom so stĺpkami výšky 1,60 m. Prístup na cintorín je cez dvojkrídlovú bránu umiestnenú za prístupovým mostíkom a v zadnej časti cez dvojkrídlovú bránu, ktorú využíva najmä správca cintorína. Nakoľko sa navrhuje cintorín rozšíriť na východnej strane je nutné celé oplotenie z tejto časti odstrániť. Taktiež sa navrhuje odstrániť aj časť oplotenia zadnej južnej strany pôvodného cintorína, nakoľko tam oplotenie nekopíruje hranicu parcely. Navrhuje sa presunúť aj pôvodná dvojkrídlová brána pre obsluhu.

Rozšírený areál navrhujeme oplotiť kvalitným zinkovaným zváraným pletivom potiahnutým PVC, antracitovej farby, celková výška plotu bude 1,60 m. Oplotenie pozostáva z oceľových stĺpikov (2,5 m priemer 48 mm) podhrabovej betónovej dosky výšky 0,30 m a zváraného pletiva výšky 1,3 m. Vzďalenosť medzi stĺpkami sú navrhované 2,50 m. Napínacie stĺpiky s podperami musia byť osadené na začiatku a na konci oplotenia a každých cca 30,00 bm. Stĺpy sa osádzajú do betónového základu s priemerom 0,3 m a do nezamrzenej hĺbky minimálne 0,80 m. Vzďalenosť stĺpikov 2,5 m umožňuje alternatívne použitie celých plotových panelov. Výber konkrétneho oplotenia na základe aktuálnych cenových ponúk.

Oplotenie rozšírenej časti cintorína bude nadväzovať na pôvodné oplotenie od cestnej komunikácie. Nakoľko sa tu nachádza atypické betónové oplotenie a na predmetnej parcele sa nachádza existujúci telekomunikačný stĺp, bude nové oplotenie realizované za el. stĺpom. Túto časť oplotenia cca 5,00 metrov od cestnej komunikácie sa navrhuje z estetického hľadiska zatiahnuť popínavými rastlinami.

Na južnej strane sa nachádza pôvodné pletivové oplotenie, ktoré nekopíruje hranicu pozemku. Navrhované je ho vymeniť za zhodné oplotenie, ako je navrhované na rozšírenej časti. V prvej fáze sa navrhuje vymeniť oplotenie po kaplnku, v druhej fáze až po oplotenie z betónových panelov, nakoľko je existujúce oplotenie značne poškodené a korodované.

SO-04 Rozšírenie areálového osvetlenia a ozvučenia

V súčasnosti je cintorín napojený na elektrickú energiu cez existujúcu vzdušnú prípojku vedenú do objektu kaplnky (domu smútku) a následne je cez rozvádzač existujúci prístupový chodník osvetlený dvoma exteriérovými stĺpovými svietidlami výšky cca 2,5 metra. Ozvučenie areálu je realizované dvoma reproduktormi umiestnenými na kaplnke.

Osvetlenie cintorína je nedostatočné, súčasné ozvučenie nie je možné využívať na rozšírenú časť cintorína. Reprodukory nepokrývajú celú plochu pred kaplnkou v dostatočnej kvalite. V rozšírenej časti cintorína sú navrhnuté nové svietidlá v počte 5 ks. Svietidlá budú osadené na stĺpoch výšky 5 metrov na základe svetelno-technického výpočtu. Ich napojenie sa uvažuje na jestvujúci rozvod elektrickej energie.

Trasa existujúceho osvetlenia sa nachádza v ochrannom pásme líp, preto sa navrhuje realizovať novú trasu pre napojenie osvetlenia zo zadnej strany kaplnky. Prívodný kábel, napojený na existujúcu rozvodnicu sa nahradí novým a napojí sa na pôvodný aj nový kábel. Ďalej bude kábel vedený vnútorným priestorom v zasekanej drážke a následne cez povalový priestor vyvedený do zadnej časti kaplnky, tam bude spustený pod omietkou cez rozvodnicu s prepäťovou ochranou smerom k podlahe. Pri realizácii je nutné do betónových základov zatiahnuť plastové chráničky pre slučkovanie káblov.

Podobne sa uvažuje aj s realizáciou systému ozvučenia. Na stĺpy areálového osvetlenia sa osadia reproduktory - 1 sekcia. Celá vetva ozvučenia bude smerovaná ku kaplnke do ústredne. Do ústredne sa bude viesť aj 2 sekcia reproduktorov umiestnených na kaplnke. Pôvodné reproduktory sa nahradia novými.

SO-05 Terénne a sadové úpravy

Terén rozšírenej časti cintorína mierne stúpa v smere sever – juh. Navrhované riešenie počíta s jemným modelovaním terénu so sklonom približne 1,8 %. Terénne úpravy zahŕňajú najmä odstránenie pôvodného základu oplotenia, skrývku ornice v hrúbke cca 0,15–0,20 m, jej deponovanie a spätné rozprestretie, prípravu plôch pre lôžko chodníka a obrubníkov, pätky nového oplotenia a osvetlenia. Jednotlivé sektory pochovávania sú navrhnuté tak, aby boli zarovnané do roviny, preto bude nutné v časti jednotlivých sektorov osadiť terénny schod výšky max 0,15 m pretože chodník sa navrhuje realizovať plynule, bezbariérovo.

Zelené plochy budú pozostávať z podkladnej vrstvy zeminy z výkopov a zo zahumusovania. Na nezastavané plochy je navrhnutá výsadba trvalkovej zelene.

Presná skladba rastlín bude upresnená v neskoršej fáze. Rastliny by však mali byť miestne, aby nenarušili prírodný charakter cintorína a najmä, aby vytvárali symbiózu ku chráneným lipám (odporúčané sú nenáročné medonosné trvalky ako rudbekie, rebríčky, margaréty). Záhony mulčovať prírodnou kôrou.

Technologický postup: odstránenie pôvodného trávnatého porastu a dôkladné odburinenie, príprava pôdy, kultivácia, odstránenie prípadných koreňov, sutín a kameňov, vytýčenie tvaru záhonov, uloženie záhonových obrúb.

SO-07 Mobiliár a drobná architektúra

Drobná architektúra rieši umiestnenie prvkov drobnej architektúry v rozšírenej časti cintorína. Lavičky s rozmerom 1,8 x 0,4 m budú umiestnené pozdĺž nového prístupového chodníka. Navrhovaný počet lavičiek v rozšírenej časti je 6 ks.

Nové trendy nielen v pohrebníctve poukazujú na minimalizáciu odpadov, preto je vhodnou alternatívnou k urnovým hrobom a kolumbáriám osadiť napríklad strom spomienok kde si pozostalí môžu miesto plastovej, či veľkej kvetinovej výzdoby spomenúť na svojich blízkych alternatívnym spôsobom. V okolí urnových hrobov sú vyčlenené plochy na inštaláciu kvetov, prípadne pálenie sviec.

Z estetického hľadiska je odporúčané osadiť kontajnery pri vstupe na cintorín do kovového rámu s prekrytím.

Termín začatia a ukončenia stavby

Začiatok výstavby: 10/2026

Ukončenie výstavby: 06/2027

2.3 POŽIADAVKY NA VSTUPY

Záber pôdy

Navrhované rozšírenie pohrebiska si vyžiada záber pôdy. Na tento účel sa k súčasnemu cintorínu na parcele KN-C č. 1010 pričlenila novovytvorená parcela KN-C č. 1040/3 o výmere 460 m², ktorá s pôvodnou plochou cintorína susedí na východnej strane. Parcela KN-C č. 1040/3 vznikla odčlenením časti pôvodnej KN-C parcely číslo 1040. Odčlenená časť predstavuje veľkosť parcely KN-E č. 1013 vo vlastníctve obce Veľká Čausa.

Parcela KN-C č. 1040/3 predstavuje druh pozemku: orná pôda, pozemok je umiestnený v zastavanom území obce v katastrálnom území Veľká Čausa. V súčasnosti sa na ploche nachádza trávny porast. Z administratívneho hľadiska bude potrebné vyňatie z poľnohospodárskeho pôdneho fondu o celkovej výmere 460 m². Pri odňatí poľnohospodárskej pôdy sa bude postupovať v zmysle nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. Záber lesných pozemkov nebude žiadny.

Celkový záber predstavuje:

Celková plocha rozšírenia predstavuje: 460 m²

Chodníky zo vsakovacej dlažby: 154 m²

Spevnená plocha štrková: 144 m²

Navrhnuté je celoplošné sňatie trávneho porastu, ornice a podorničia a opätovné úpravy plôch pri akceptovaní existujúcej morfológie terénu. Prebytočná ornica bude použitá na úpravy okolitého terénu, resp. spätnú rekultiváciu iných pozemkov, podľa určenia príslušného správneho orgánu.

Nároky na prírodné zdroje, suroviny a energie

V riešenom území je v súčasnosti jeden zdroj vody, ktorý sa využíva pri údržbe cintorína a zalievaní zelene. Je umiestnený v severnej časti pri vstupe na cintorín.

Miesto umiestnenia nadzemného odberu vody, vodovodnej šachty aj trasa prípojky ostáva nezmenená. Navrhuje sa len upraviť spevnená plocha v okolí úžitkového vodovodu a to realizáciou spevnenej plochy zo vsakovacej dlažby 200x100x60 mm. Na ukončenie navrhujeme osadiť záhradný stĺpik na vodu z nehrdzavejúcej ocele, antracitovej farby s napúšťacím a vypúšťacím ventilom. Na cintoríne je odporúčaná odstavka vody v zimnom období.

Navrhované rozšírenie cintorína nevyvoláva potrebu budovania nových vodovodných prípojok ani rozšírenia existujúcich rozvodov vody. Spotreba vody bude aj naďalej súvisieť najmä s údržbou areálu a príležitostným zalievaním zelene. Predpokladaný nárast spotreby vody oproti súčasnému stavu je minimálny a nemá vplyv na kapacitu existujúceho vodovodného systému.

Nároky na surovinové zdroje sú spojené s obdobím výstavby. Na výstavbu spevnených plôch bude použité kamenivo, piesok, zámková dlažba a netkaná textília proti prerastaniu buriny.

Osvetlenie rozšírenej časti cintorína sa uvažuje len menšími solárnymi svietidlami osadenými po krajoch prístupového chodníka v počte 10 ks. Výška stĺpikov do 90 cm. Navrhované rozšírenie nepodmieňuje zvýšenie potreby elektrickej energie nad kapacity elektrických zariadení existujúceho pohrebiska.

Zabezpečenie ochranných pásiem jestvujúcich inžinierskych sietí (IS) počas výstavby bude na základe vytýčenia správcami všetkých IS v miestach navrhovanej výstavby.

Ochranné pásmo cintorína, na ktoré sa vzťahujú podmienky ochrany v zmysle VZN obce, bolo stanovené v okruhu 30 m, kde sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom, a v okruhu 50 m vykonávať činnosti rušiace pohrebné akty. Návrh rozšírenia cintorína je v súlade s územným plánom obce.

Nároky na zastavané územie

Pletivové oplotenie, ktoré ohraničovalo parc.č.1010 z východnej strany je nutné odstrániť aj so stĺpikmi a podmurovkou, taktiež oplotenie, z južnej strany, nekopíruje hranicu pozemku a tiež bude z časti odstránené.

Nároky na dopravu

Dopravne je pozemok napojený z existujúcej cesty III/1785, existujúcu dopravnú sieť nebude potrebné rozširovať. Projekt rieši vybudovanie peších komunikačných a príľahlých plôch areálu rozdeľujúcich cintorín na jednotlivé sekcie. Hlavný prístup do rozšírenej časti cintorína bude cez hlavnú bránu a následne novým doplneným chodníkom zo zámkovej dlažby, ktorý nadväzuje na existujúci chodník.

Zmena navrhovanej činnosti počas prevádzky nemá významný dopad na zmenu nárokov na uvedené vstupy.

2.4 ÚDAJE O VÝSTUPOCH

2.4.1 Ovzdušie

Realizácia rozšírenia cintorína bude vplývať na ovzdušie iba vo fáze stavebných prác. Počas výstavby budú vplývať na okolité ovzdušie stavebné mechanizmy a motorové vozidlá jednak výfukovými plynmi zo spaľovania motorovej nafty, emisiami pri preprave materiálu a tiež emisiami prachu pohybom vozidiel po komunikáciách. Vzhľadom na rozsah stavebných prác považujeme tieto vplyvy za minimálne.

Tieto vplyvy sa budú eliminovať používaním vozidiel a motorov v dobrom technickom stave a s pravidelnými emisnými kontrolami. Emisie z pohybu dopravných prostriedkov sa môžu obmedzovať pravidelným čistením kolies vozidiel od nánosov blata a čistením komunikácií a udržiavaním v bezprašnom stave polievaním v letných mesiacoch.

2.4.2 Odpadové vody

Dažďové vody zo spevnených plôch a chodníkov budú prirodzene vsakovať do okolitého terénu. Navrhované chodníky sú riešené zo vsakovacej dlažby a ostatné spevnené plochy zo zhutneného štrku, čím sa minimalizuje povrchový odtok dažďových vôd a podporuje ich prirodzené vsakovanie.

2.4.3 Odpady

V zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov, vzniknú pri výstavbe a prevádzke posudzovanej činnosti druhy odpadov, ktoré uvádzame v nasledujúcich tabuľkách:

Tab.1 Predpokladané druhy odpadov vznikajúcich pri stavebných prácach

Číslo druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O
15 01 03	obaly z dreva	O
15 01 04	obaly z kovu	O
15 01 05	kompozitné obaly	O
15 01 06	zmiešané obaly	O
15 01 07	obaly zo skla	O
15 01 09	obaly z textilu	O
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
15 01 11	kovové obaly obsahujúce nebezpečný tuhý pórovitý základný materiál (napr. azbest) vrátane prázdnych tlakových nádob	N
17 01 01	betón	O
17 01 02	tehly	O
17 01 03	obkladačky, dlaždice a keramika	O
17 01 06	zmesi alebo oddelené zložky betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky obsahujúce nebezpečné látky	N
17 01 07	zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	O
17 02 01	drevo	O
17 02 02	sklo	O
17 02 03	plasty	O
17 02 04	sklo, plasty a drevo obsahujúce nebezpečné látky alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
17 03 01	bitúmenové zmesi obsahujúce uhoľný decht	N
17 03 02	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O
17 04 05	železo a oceľ	O
17 04 07	zmiešané kovy	O
17 04 09	kovový odpad kontaminovaný nebezpečnými látkami	N
17 04 11	káble iné ako uvedené v 17 04 10	O
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03 (O)	O
17 05 06	výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05 (O)	O
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad	O

Tab.2 Predpokladané druhy odpadov, ktoré budú vznikať prevádzkou cintorína

Číslo druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad (údržba zelene)	O
20 03 01	zmesový komunálny odpad	O
20 01 02	sklo	O
20 01 39	plasty	O

Nakladanie s odpadmi sa musí riadiť platnou právnou úpravou na úseku odpadového hospodárstva (zákon NR SR č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a súvisiace predpisy), ktorá hlavné ciele, limity a hierarchiu v odpadovom hospodárstve uvádza v §-6 zákona 79/2015 Z.z. o odpadoch. V zásade sa požaduje predchádzať vzniku odpadov a obmedzovať ich množstvo, ako i odpady pripravovať na opätovné použitie, odpady recyklovať, zhodnocovať (aj energeticky). Zneškodňovanie odpadov spôsobom, ktorý neohrozuje zdravie ľudí a nepoškodzuje životné prostredie je možné vtedy, ak sa nedá použiť iný, vhodnejší spôsob nakladania s odpadmi. Z uvedeného vyplýva, že zneškodňovanie odpadov skládkovaním prípadne spaľovaním bez využitia energie by mal byť posledný spôsob, ako sa bude s odpadmi nakladať.

Komunálny odpad (200301) bude zhromažďovaný v kontajneroch na KO a zneškodňovaný v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce.

Okrem komunálneho odpadu sa budú oddelene zbierať aj zložky komunálneho odpadu, najmä sklo a plasty, ktoré tvoria významnú zložku komunálneho odpadu produkovaného občanmi v súvislosti s úpravou a údržbou hrobov. Zber a odvoz týchto zložiek bude vykonávaný v súlade s VZN obce.

2.4.4 Zdroje hluku a vibrácií

Počas stavebných prác predpokladáme zvýšenú hladinu hluku v dôsledku prevádzky a pohybu stavebných strojov a mechanizmov. Zvýšená hluková záťaž bude viazaná iba na dennú dobu a maximálne niekoľko týždňov.

Prevádzka cintorína nie je zdrojom zvýšeného hluku a vibrácií.

2.4.5 Významné terénne úpravy

Riešené územie je rovinaté a realizácia posudzovanej činnosti si nevyžiada žiadne významnejšie ovplyvnenie okolitého terénu.

3. PREPOJENIE S OSTATNÝMI PLÁNOVANÝMI A REALIZOVANÝMI ČINNOSŤAMI V DOTKNUTOM ÚZEMÍ A MOŽNÉ RIZIKÁ HAVÁRIÍ

Nová lokalita cintorína je v územnom pláne (11/2020) navrhovaná východne a južne od existujúceho cintorína. Navrhovaná zmena činnosti – rozšírenie existujúceho cintorína v záujmovej lokalite je plne v súlade s územným plánom obce. Ochranné pásmo cintorína, na ktoré sa vzťahujú podmienky ochrany v zmysle VZN obce, bolo stanovené v okruhu 30 m, kde sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom, a v okruhu 50 m vykonávať činnosti rušiace pohrebné akty.

Južne od riešeného územia vo vzdialenosti cca 200 m je navrhovaná trasa rýchlostnej cesty R2, v územnom pláne zadefinovaná ako „výhľad“ s neurčeným predpokladaným rokom výstavby. Posudzovaná činnosť nezasahuje do ochranného pásma navrhovanej R2.

Ostatné plánované aktivity, ktoré by kolidovali, resp. iným spôsobom obmedzovali realizáciu posudzovanej činnosti alebo posudzovaná činnosť by nejakým spôsobom obmedzovala inú navrhovanú činnosť v riešenom území sa nepredpokladajú.

Riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie sa pre túto činnosť nepredpokladajú.

4. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

Stavebné povolenie podľa zákona č. 25/2025 Z. z. (Stavebný zákon).

5. VYJADRENIE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Vplyvy na životné prostredie navrhovanej zmeny činnosti presahujúce štátne hranice sa nepredpokladajú.

6. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA ĽUDÍ

6.1 CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA

6.1.1 Geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia Slovenska (Atlas krajiny SR, 2002) sa územie prieskumu nachádza v oblasti Fatransko-tatranskej, v celku Hornonitrianska kotlina, podcelku Handlovská kotlina.

Plocha rozšírenia pohrebiska sa nachádza rovinnom teréne, s miernym sklonom k severu, ktorý po dĺžke oplotenia cintorína zhruba 540 m dosahuje výškový rozdiel cca 2 m. Plocha pre rozšírenie pohrebiska leží v nadmorskej výške cca 318 - 320 m.

6.1.2 Geologické pomery

Podľa regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Vass et al., 1986) sa záujmové územie nachádza na západnom okraji handlovskej kotliny, ktorá je z JZ ohraničená neovulkanickým pohorím Vtáčnik a zo SV jadrovým pohorím Žiar. Handlovská kotlina je vyplnená sedimentárnymi horninami terciéru. Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny kvartéru a neogénu a v hlbšom podloží aj horniny paleogénu (obr. 2).

Kvartér je zastúpený vrstvou svahových deluviálnych sedimentov, vo forme hlinito-kamenitých sutí (q20). Delúviom vzniklo zvetrávaním podložných hornín a ich následným posúvaním v smere spádnice po svahu ronóm, soliflukciou a gravitačnými pohybmi. Hrúbka delúvia dosahuje 4 - 5 m.

Pod vrstvou kvartéru sa nachádza tzv. čaušianske súvrstvie neogénu (ng65). Súvrstvie pozostáva z bazálnych okrajových a šelfových resp. panvových sedimentov. Jemnozrnnejšie okrajové a bazálne vrstvy reprezentujú pri Veľkej Čause riečne sedimenty - piesok s lavicami pevného pieskovca. Piesok postupne prechádza do nadložných resp. do panvy laterálne nasadajúcich pelitických sedimentov (vápnitý íl/ílovec a prach/prachovec), ktoré tvoria hlavnú masu súvrstvia.

Geologické pomery v mieste rozšírenia pohrebiska boli overené dňa 13.2.2026, v rámci spracovania HG posudku (viď textová príloha) dvomi kopanými sondami KS-1 a KS-2.

Sondami bol zistený identický geologický profil:

KS-1 a KS-2

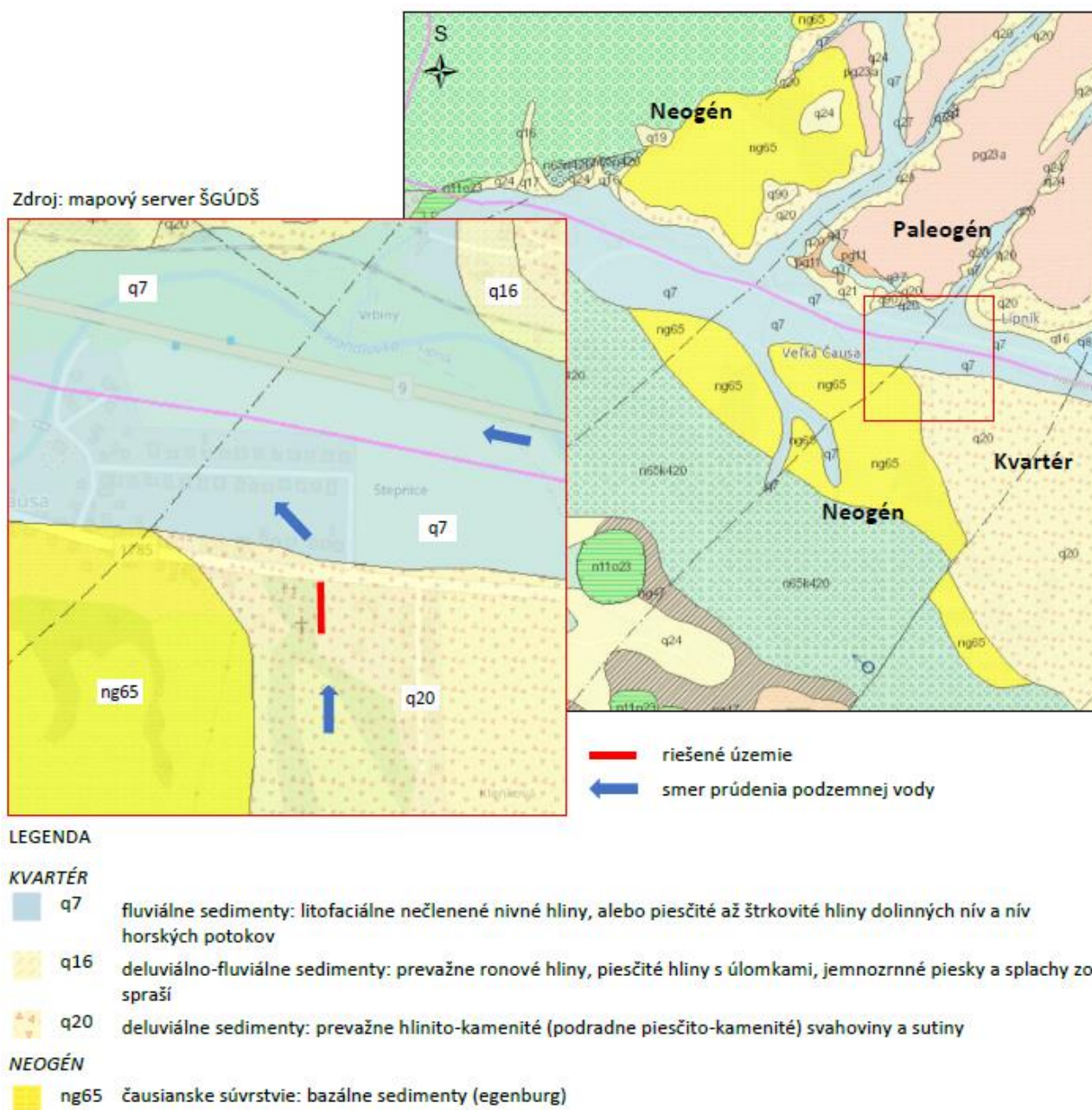
0,0 - 0,5 m hlina humusovitá tmavohnedá

0,5 - 0,8 m íl piesčitý so štrkom až ílovitý štrk, valúny veľkosti do 3 - 5 %, s obsahom cca 25 - 30 %

0,8 - 1,5 m íl žltosivý s tenkými preplástkami strednozrnného piesku hrdzavej farby

V oboch sondách boli zaznamenané v priebehu hĺbenia od hĺbky 1,1 - 1,2 m výmoky podzemnej vody z preplástek piesku.

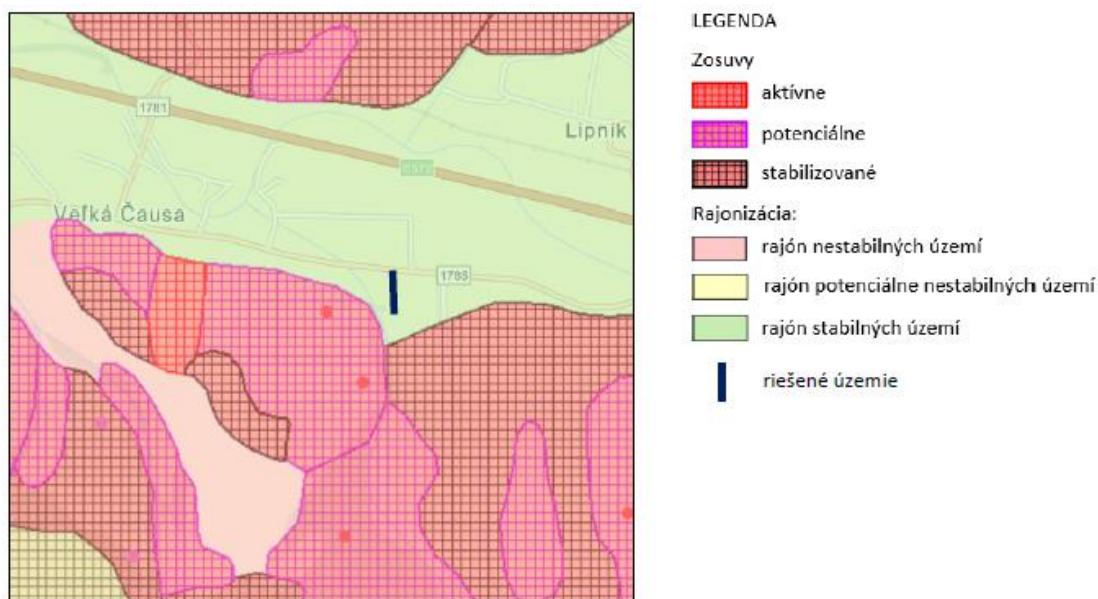
Obr. 2 Geologická mapa riešeného územia

Geodynamické javy

Svahy nad údolím Handlovky sú postihnuté svahovými deformáciami v rôznom štádiu vývoja. Zosuvmi sú postihnuté hlavne kvartérne deluviálne sedimenty uložené na flyšových súvrstviach s prevahou ílovcov a neogénnych jemnozrnných formáciách. Ich rozsah je na základe podkladov ŠGÚDŠ Bratislava zobrazený na nasledujúcom výreze z mapy svahových deformácií. Podľa týchto podkladov sa lokalita nachádza v rajóne stabilných území, bez výskytu svahových deformácií.

Obr. 3 Mapa svahových deformácií riešeného územia

Zdroj: <http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/>

Seizmicita územia

Podľa STN 73 0036 (Seizmické zaťaženie stavebných konštrukcií) patrí posudzované územie do oblasti 6. stupňa stupnice makroseismickej intenzity MSK-64.

Ložiská nerastných surovín

V okolí sa nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín, resp. chránené ložiskové územia, ktoré by boli v strete s realizáciou zámeru.

6.1.3 Pôdne pomery

Rozšírenie cintorína je navrhované na novovytvorenej parcele KN-C č. 1040/3, ide o druh pozemku: orná pôda, pozemok je umiestnený v zastavanom území obce v katastrálnom území Veľká Čausa. V súčasnosti sa na ploche nachádza trávny porast. Z administratívneho hľadiska bude potrebné vyňatie z poľnohospodárskeho pôdneho fondu o celkovej výmere 460 m². Pri odňatí poľnohospodárskej pôdy sa bude postupovať v zmysle nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. Záber lesných pozemkov nebude žiadny.

V zmysle vyhlášky č. 508/2004 Z.z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy v platnom znení sú všetky poľnohospodárske pôdy podľa príslušnosti BPEJ zaradené do 9 skupín kvality pôdy – od najkvalitnejších patriace do 1. skupiny po najmenej kvalitné do 9. skupiny. Plochy poľnohospodárskych pôd na ktorých dôjde k trvalému záberu v záujmovom území v k.ú. Veľká Čausa sú zaradené do BPEJ 0772512 – 7. skupina kvality pôd, t.j. ide o menej kvalitné pôdy. Pôdny typ kambizeme, slabo skeletovité pôdy, stredne ťažké.

V zmysle NV č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy v platnom znení je základná sadzba odvodu za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy a odvodu za dočasné odňatie poľnohospodárskej pôdy stanovená na základe zaradenia pôdy do skupiny kvality podľa kódov BPEJ.

6.1.4 Klimatické pomery

Podľa klimatického členenia Slovenska (<http://klimat.shmu.sk/kas/>) patrí územie do oblasti teplej s výskytom priemerne 50 a viac letných dní s denným maximom teploty $\geq 25^{\circ}\text{C}$, okrsku T6 - teplý, mierne vlhký, s miernou zimou.

Priemerné ročné teploty vzduchu sa pohybujú v rozsahu okolo 7 - 8 °C. V januári sa priemerná mesačná teplota vzduchu pohybuje v rozsahu -2 až -3 °C a v júli 18 až 19 °C. V zimnom polroku sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 30-35 ľadových dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu klesá pod 0 °C a 100-120 mrazových dní, v ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod 0 °C.

Interval ročného úhrnu zrážok sa pohybuje v rozmedzí 750 - 800 mm. Ich rozloženie sa dá v ročnom chode hodnotiť ako relatívne rovnomerné. Najmenej zrážok spadne vo februári. Najviac zrážok spadne počas búrok, prevažne letných.

6.1.5 Povrchové a podzemné vody

Povrchové vody

Územie patrí do povodia Nitry, čiastkového povodia Handlovky. Rieka Handlovka preteká severne od riešeného územia vo vzdialenosti 270 m a nie je s vodným tokom v hydraulickom vzťahu. Prevýšenie severného okraja cintorína nad nivou Handlovky je cca 6 m. Predmetné územie sa nenachádza v inundácii a nie je ohrozované povodňami.

V období rokov 2010 - 2023 dosiahli priemerné prietoky na toku Handlovka v stanici Prievidza (č. 6560) hodnoty 0,662 až 2,821 m³/s. Extrémny prietok bol zaznamenaný v roku 2010, v hodnote 147 m³/s.

Priemerné ročné a extrémne prietoky (m³/s):

Tok:	Handlovka
Profil:	rkm 7,20
Obdobie:	1931-2023
Plocha povodia:	132,68 m ²
Priemerný ročný prietok:	0,662-2,831
Priemerný ročný prietok maximálny (Q _{max}):	147,0 (15.8.2010)
Priemerný ročný prietok minimálny (Q _{min}):	0,175 (1973)

V zmysle vymedzenia útvarov podzemných vôd (nariadenie vlády SR č. 282/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú prahové hodnoty a zoznam útvarov podzemných vôd) patria podzemné vody hodnoteného územia do útvaru podzemných vôd v predkvartérnych horninách SK200170FP - Útvar puklinových a medzizrnových podzemných vôd neovulkanitov a terciérnych náplavov Hornonitrianskej kotliny, s plochou 335,526 km².

Podľa Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2024 (SHMÚ, 2025) využiteľné množstvá podzemných vôd z útvaru predstavujú 194,06 l/s, transformované využiteľné množstvá 143,07 l/s, odber podzemnej vody je 12,14 l/s a podiel využívania podzemných vôd je 8,49 %. Podľa Hodnotenia stavu útvarov podzemných vôd (MŽP SR, 2019) je útvar v dobrom kvantitatívnom aj chemickom stave. Útvar podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch nie je v danom území vyčlenený.

Rozšírenie pohrebiska nebude mať žiadny vplyv na stav útvaru podzemných vôd.

Vodné plochy

V dotknutom území sa nenachádza žiadna trvalá vodná plocha.

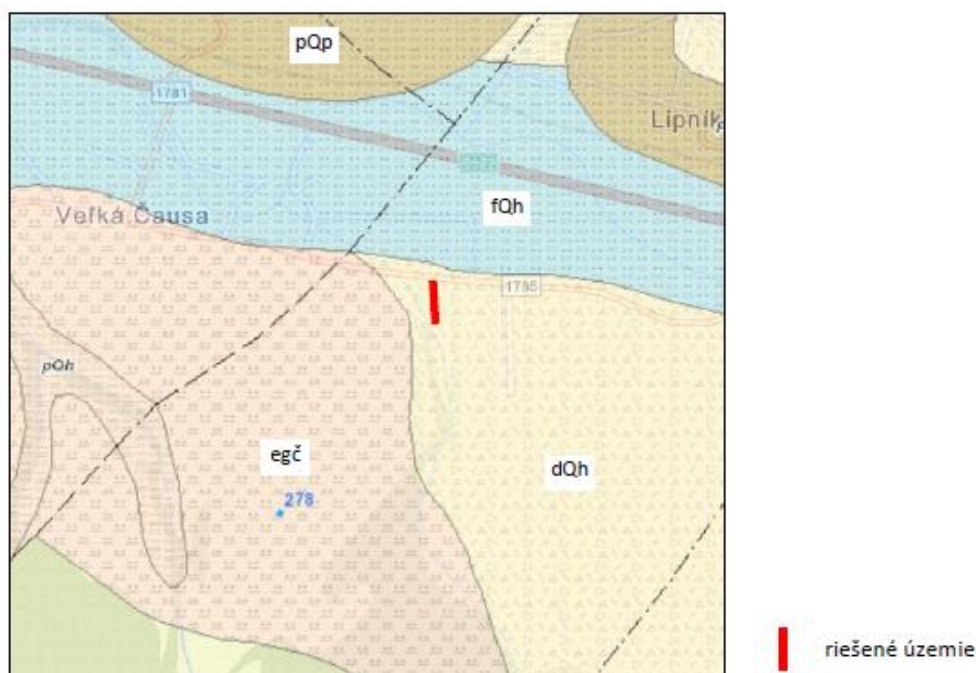
Hydrogeologické pomery

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (J. Šuba a kol. 1981) sa záujmové územie nachádza na západnom okraji hydrogeologického rajónu P-G 063 Kryštalínikum, mezozoikum a paleogén juhozápadnej časti pohoria Žiar a Handlovskej kotliny s plochou 79,2 km², čiastkového rajónu NA 20 - čiastkový rajón kryštalínika a paleogénu s plochou 65,6 km². Podľa Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2024 (SHMÚ, 2025) využiteľné množstvá podzemných vôd z tohto čiastkového rajónu v bilančnom profile Handlovka - ústie predstavujú 32,28 l/s. Bilančný stav rajónu je hodnotený ako dobrý.

Riešené územie sa nachádza v rovinnom území s miernym sklonom k severu, k riečnej nive rieky Handlovka, mimo inundácie rieky. Budované je súvrstvom neogénu, v ktorom tvoria dominantnú zložku íly s menším podielom vrstiev pieskov. Povrchovú vrstvu tvoria svahové sedimenty vo forme hlinito-kamenitých sutí.

Vlastnosti jednotlivých typov hornín vyskytujúcich sa v záujmovom území sú na základe regionálnych poznatkov zobrazené v hydrogeologickej mape na nasledujúcom obrázku.

Obr. 4 Výrez z hydrogeologickej mapy riešeného územia

LEGENDA

HG index	Litológia/vek	Typ priepustnosti	HG funkcia	T (m ² /s)
dQh	deluviálne sedimenty: hlinito-kamenité sutiny / kvartér	medzizrnová	kolektor	1.10 ⁻⁵ až 3.10 ⁻⁵
fQh	fluviálne sedimenty: piesčité štrky a piesky / kvartér	medzizrnová	kolektor	3.10 ⁻⁴ až 1.10 ⁻³
pQp	piesčité štrky, piesčité a zahlinené štrky / kvartér	medzizrnová	kolektor	< 1.10 ⁻⁶
egČ	pieskovce (šlir), pieskovce, íly a ílovce, čušnianske súvrstvie / neogén	medzizrnová	izolátor	1.10 ⁻⁶ až 1.10 ⁻⁵

Zdroj: <http://apl.geology.sk/geofond/>

Súvrstvie ílov neogénu predstavuje regionálny izolátor s hodnotami koeficientu prietochnosti $T = 1 \cdot 10^{-6}$ až $1 \cdot 10^{-5}$ m²/s a koeficientu filtrácie $k_f < 1,0 \cdot 10^{-8}$ m/s.

Z pohľadu riešenej problematiky je dôležitejšou vrstva kvartéru, ktorá je prostredím pre ukladanie ľudských pozostatkov. Jej zloženie bolo overené v rámci spracovania posudku dvomi kopanými sondami.

Podľa ich výsledkov povrchovú vrstvu tvorí humusovitá hlina tmavohnedej farby. Vrstva nie je uľahnutá a je relatívne dobre priepustná, koeficient filtrácie dosahuje hodnoty na rozmedzí rádov $n \cdot 10^{-5}$ až $n \cdot 10^{-6}$ m/s.

Pod ornicou sa nachádza vrstva zaílovaných štrkov s hrúbkou 0,3 m, ktorá siaha do hĺbky zhruba 0,8 m. Vzhľadom na vysoký podiel ílu je vrstva slabo priepustná, koeficient filtrácie dosahuje hodnoty okolo $k_f = 1 \cdot 10^{-7}$ m/s, čo v zmysle klasifikácie Jetela (1982) predstavuje slabo až veľmi slabo priepustné prostredie s triedou priepustnosti VI-VII z 8-miestnej stupnice. V sonde KS-2 bolo vo vrstve zaznamenané slabé slzenie vody nad vrstvou podložného ílu, čo bolo následkom dažďa v predchádzajúcom dni.

Od hĺbky 0,8 m sa v území vyskytuje vrstva ílu žltosivého ílu s modrastým nádychom. Vo vrstve sa nachádzajú veľmi tenké preplástky strednozrnného piesku hrdzavej farby. Zemina bola zvlhnutá a od hĺbky 1,1 až 1,2 m pod terénom boli zaznamenané slabé výmoky vody zo stien výkopu. Tieto boli viazané práve na piesčité polohy.

Z hľadiska obehu podzemnej vody je možné overenú zónu charakterizovať ako zónu podpovrchového odtoku. Podzemná voda viazaná na vrstvičky piesku nevytvára súvislú hladinu podzemnej vody, prostredníctvom nich gravitačne zostupuje nižšie. Súvislú hladinu podzemnej vody je možné vzhľadom na morfológickú situáciu územia očakávať v hĺbke 2,5 - 3,0 m.

K uvedenému popisu je potrebné uviesť, že prieskum bol realizovaný v daždivom období. Jav priesakov podzemnej vody je možné charakterizovať ako sezónny, v dlhodobom suchom období môže dôjsť k vysušeniu prostredia. K takýmto stavom však zrejme v priebehu roka zrejme nedochádza často, o čom svedčí vlhkomilná vegetácia, ktorá sa vyskytuje na pozemku.

Podzemná voda je dopĺňaná zrážkami a prestupom z vyššie položeného územia. Infiltrovaná voda prúdi v kvartérnych sedimentoch zhodne so sklonom svahu, t.j. k severu, kde prestupuje do fluvialných sedimentov riečnej nivy Handlovky (obr. 2). V dôsledku nízkej priepustnosti krycích vrstiev, pri výdatnejších zrážkach časť zrážkových vôd nevsakuje, odteká povrchovým odtokom, alebo pripovrchovou zónou, konformne s povrchom terénu.

Minerálne a geotermálne vody

V riešenom území sa nenachádzajú využívané termálne ani minerálne vody.

Vodohospodársky chránené územia

Z hľadiska vodohospodárskych záujmov chránených zákonom č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, predmetné územie nezasahuje do žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti, ani ochranného pásma vodárenských zdrojov.

Meliorácie, odvodnenia

V katastrálnom území obce sa nachádzajú plochy odvodnení a potrubia drenáží. Posudzovaná činnosť do týchto plôch nezasahuje.

Citlivé oblasti

Podľa nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti sa za citlivé oblasti ustanovili všetky vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa na území SR nachádzajú, alebo týmto územím pretekajú. Znamená to, že za citlivú oblasť bolo stanovené celé územie SR.

Zraniteľné oblasti

Za zraniteľné oblasti sú podľa § 34 zákona č. 364/2004 Z.z. vodného zákona ustanovené poľnohospodársky využívané pozemky v obciach uvedených v prílohe č. 1 vyššie citovaného nariadenia vlády. Zraniteľné oblasti sú vymedzené v súlade so smernicou Rady 91/676/EEC o ochrane vôd pred znečistením dusičnanmi pochádzajúcich z poľnohospodárskych činností.

Katastrálne územie obce Veľká Čausa nie je zaradené medzi zraniteľné oblasti.

6.1.6 Flóra, fauna, biotopy, biodiverzita

V súčasnosti je pozemok bez drevinnej vegetácie, na ploche sa nachádza trávny porast. Riešené územie sa nachádza na juhovýchodnom okraji zastavaného územia obce, faunu riešeného územia tvoria prevažne synantropné druhy viazané na prostredie ľudských sídel. V riešenom území a jeho okolí je predpoklad výskytu hniezdiacich vtákov, predovšetkým z radu spevavcov. Z čeľadí možno spomenúť drozdovité, sýkorkovité, penicovité, muchárovité, pinkovité a ďatlovité. Ďalšie druhy hniezdia v dutinách a štrbinách budov (vrabec domový, holub domáci, belorítka obyčajná). V území môžu byť početné hlodavce (hraboše) a hmyzožravce (krty, ježe, piskory). Z väčších druhov vtákov tu zalieta straka obyčajná, vrana obyčajná a hrdlička záhradná. V širšom okolí sa vyskytujú bežné druhy cicavcov zaradené ako poľovná zver napr. zajac poľný, srnčia zver, jelenia zver, diviak, líška. Všetky vymenované druhy môžu využívať územie ako potravný a tiež ako úkrytový habitat.

Biodiverzita

Biologická diverzita (ďalej len „biodiverzita“) je rôznorodosť všetkých foriem života a ich vzájomného spolupôsobenia na Zemi. Zahŕňa v sebe ekosystémy, biotopy, druhy rastlín, živočíchov, mikroorganizmov a variabilitu génov a ich vzájomné vzťahy. Etické, ekonomické a sociálne aspekty straty biodiverzity a ekosystémov boli hlavným dôvodom pre súbor opatrení a aktivít na globálnej, európskej a národnej úrovni.

Na národnej úrovni bola schválená Národná stratégia ochrany biodiverzity na Slovensku (v súčasnosti aktualizovaná do roku 2020). Vykonanie konkrétnych úloh v rámci Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku definoval Akčný plán pre implementáciu Národnej stratégie ochrany biodiverzity na Slovensku do roku 2020 (MŽP SR, 2014).

Z hľadiska hodnotenia biodiverzity riešeného územia možno konštatovať, že je pomerne nízka, predstavuje okraj zastavaného územia obce. Podstatne vyššiu hodnotu z hľadiska biodiverzity majú časti krajiny mimo zastavané územie obce, hlavne južne a severne od zastavaného územia obce kde sa nachádza pestrá mozaika krajinných prvkov – polia, lúky, remízky, potoky s brehovými porastami aj kompaktné plochy lesných porastov.

6.1.7 Chránené územia prírody a krajiny

Navrhovaná plocha rozšírenia cintorína nezasahuje do žiadneho územia národnej sústavy chránených území a v riešenom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Najbližšie chránené územia národnej sústavy sa nachádzajú vo vzdialenosti väčšej ako 1,9 km.

Navrhovaná plocha rozšírenia cintorína nezasahuje do žiadneho územia európskej sústavy chránených území Natura 2000. Najbližšie chránené územia Natura 2000 sa nachádzajú vo vzdialenosti väčšej ako 9,5 km. V grafickej prílohe sú znázornené najbližšie CHÚ širšieho riešeného územia.

Podľa Ramsarského dohovoru o mokradiach sa v širšom riešenom území nenachádza žiadna mokraď medzinárodného, regionálneho ani lokálneho významu.

Chránené stromy

Priamo v areáli existujúceho cintorína sa nachádzajú 2 chránené stromy (na parcele KN-C č. 1010). Ide o Veľkočausianske lipy, druh: lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos Scop.*), pod evidenčným číslom 64 a správcom územia je ŠOP SR, Správa CHKO Ponitrie. Vek stromov je 213 rokov, jeden má obvod kmeňa 353 cm, druhý 441 cm, výška stromov je 24 a 25 m. Stromy boli vyhlásené za chránené vyhláškou Okresného úradu Trenčín č.141/2021 (platnosť 15.4.2021) a dôvodom vyhlásenia je pekný vzrast s estetickým a biologickým významom stromov pre životné prostredie obce. Ochranné pásmo stromov je podľa § 49 ods. 5 zákona - územie v okruhu 15 m od kmeňa chráneného stromu.

Chránené druhy

V riešenom území neboli identifikované žiadne chránené druhy rastlín. Všetky druhy prirodzene sa vyskytujúcich vtákov sú na území Slovenska chránené podľa zákona o ochrane prírody 543/2002 Z. z.

6.1.8 Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Územný systém ekologickej stability predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených systémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine a vytvára predpoklady pre trvale udržateľný rozvoj. Základ systému tvoria biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

V rámci ÚPD obce (2020) je rieka Handlovka vyčlenená ako miestny biokoridor a južne od riešeného územia sú vyčlenené prvky: miestny biokoridor a miestny interakčný prvok (ide o brehové porasty bezmenných potokov). V rámci dokumentácie RÚSES okr. Prievidza (SAŽP, 2018) je rieka Handlovka vyčlenená ako genofondová lokalita, preteká severne od riešeného územia vo vzdialenosti 270 m. Južne od posudzovaného

územia vo vzdialenosti 500 m je v rámci dokumentácie RÚSES vyčlenený regionálny terestrický biokoridor RBk 4. Posudzovaná činnosť nezasahuje do žiadneho z uvedených prvkov ÚSES.

Posudzovaná činnosť nezasahuje do žiadneho identifikovaného migračného koridoru živočíchov. V rámci projektu ConnectGREEN nie sú v území vyčlenené žiadne biocentrá ani biokoridory. Srnčia zver, jelenia zver, diviaky a pod. daným územím migrujú v pomerne širokom koridore.

6.2 KRAJINA

Riešené územie má typický antropogénny charakter. Východne, severne a západne od riešeného územia sa nachádzajú prvky prevažne sídelnej vidieckej krajiny s prevahou obytnej funkcie, s prídumovými záhradami, južne od riešeného územia sa nachádzajú plochy s TTP a bezmenné potoky s brehovými porastami. V okolí obce sa nachádzajú plochy poľnohospodársky využívané, južne a severne od zastavaného územia obce kde sa nachádza pestrá mozaika krajinných prvkov – polia, lúky, remízky, potoky s brehovými porastami aj kompaktnejšie plochy lesných porastov. Podľa klasifikácie ekologickej stability patrí širšie riešené územie do ekologicky stredne stabilného priestoru s veľmi priaznivou kvalitou priestorovej štruktúry krajiny, ktorá je do určitej miery narušená prítomnosťou technických infraštruktúrnych prvkov ako sú el. vedenia a cestná infraštruktúra. Stabilitu podporuje líniová vegetácia okolo tokov, plochy lesných porastov ako aj trávne porasty a extenzívne poľnohospodársky využívané pásy polí.

6.3 OBYVATEĽSTVO A JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNOHISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

Na základe dostupných informácií sa predpokladá kontinuálne osídlenie Handlovskej kotliny od čias mladšej doby bronzovej. Výraznejší rozvoj obce nastal až v druhej polovici 20. storočia, kedy došlo najmä k rozvoju palivového a energetického priemyslu v rámci hornonitrianskeho regiónu.

V obci žilo k sčítaniu v roku 1970 ... 463 obyvateľov v roku 1980 ... 467 obyvateľov. V obci ku dňu sčítania ľudu, domov a bytov k 26.5.2001 bývalo 402 obyvateľov, čo predstavovalo 0,286 % z celkového počtu 140 444 obyvateľov okresu. Z celkového počtu obyvateľov bolo 199 mužov (49,50 %) a 203 žien (50,50 %). V obci ku dňu sčítania obyvateľov, domov a bytov k 21.05.2011 bývalo 452 obyvateľov, čo činilo 0,328 % z celkového počtu 137 894 obyvateľov okresu. Z celkového počtu obyvateľov bolo 219 mužov (48,45 %) a 233 žien (51,55 %). Na základe retrospektívneho vývoja obyvateľov za obdobie 18 rokov t.j. v období rokov 2000 až 2018 sa zvýšil počet obyvateľov o 82 čo činí cca 20,86 % nárastu. V súčasnosti žije v obci 546 obyvateľov (12/2024).

Obec dosiahla k roku 2011 oproti roku 2001 výrazne vyšší index vitality z nepriaznivého stavu relatívne priaznivý s hodnotou nad sto. Príčinou tohto javu bolo zvýšenie podielu predproduktívneho veku obyvateľov prisťahovaním mladých rodín a tiež zmena vekovej hranice poproduktívneho veku zo 60 rokov na 65 rokov. Do tejto doby dlhodobo bol podiel obyvateľov v predproduktívnom veku a výrazne vyšší podiel v poproduktívnom veku v porovnaní s okresným mestom, okresom a SR. V porovnaní s mestom PD, okresom a SR je takýto podiel alarmujúco nepriaznivý pre vývoj počtu obyvateľstva. V porovnaní so Slovenskom má obec síce približne rovnaký podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku a avšak vyšší podiel obyvateľstva v produktívnom veku, čo znamená predpoklad možného budúceho nepriaznivého budúceho vývoja prirodzenými prírastkami.

Predpokladá sa, že súčasným znižovaním životnej úrovne, neujasnenosťou hospodárskej základne a tým aj menšími možnosťami zamestnania, zdražením bytov, absenciou výstavby bytov, teda z ekonomických a sociálnych dôvodov sa zníži migrácia do miest vyššieho významu, najmä miest Prievidza a Nováky, očakáva sa pokračovanie návratu obyvateľov do obce.

Súčasná tendencia úbytku obyvateľstva Slovenska prirodzenou menou bude mať za následok zvyšujúci sa podiel poproduktívneho obyvateľstva ak sa nevytvoria celkové ekonomické, sociálne a vôbec priaznivé životné podmienky pre zastavenie, prípadne zvrátenia tohto trendu.

Sféru sociálnej vybavenosti tvoria zariadenia a aktivity, prostredníctvom ktorých sa zabezpečujú sociálne potreby obyvateľov sídla. Táto sféra plní významnú funkciu pri zabezpečovaní základných potrieb v oblasti výchovy a vzdelávania, zdravotníctva, sociálnej starostlivosti, kultúrno-spoločenskej činnosti a telesnej kultúry. Predmetom riešenia je koncepcia rozvoja jednotlivých oblastí sociálnej infraštruktúry.

Postavenie obce v sídelnej štruktúre ako aj jej veľkosť neumožňuje mať efektívne vybudovanú základnú sociálnu infraštruktúru (občianska vybavenosť). Obyvatelia obce sú preto odkázaní, rovnako ako obyvatelia iných podobných obcí, dochádzať za zariadeniami niektorých základných vybaveností a vyššej vybavenosti do obvodného a regionálneho centra, resp. požiadavky na služby obmedzovať, alebo svojpomocne nahrádzať.

V obci základná zdravotná starostlivosť nie je poskytovaná ani lekáreň nie je zriadená. Zdravotné služby vrátane špecializovaných odborných ambulancií sú dostupné iba mimo územia obce. Obec spadá do spádového záujmového územia Prievidze do rajónu Nemocnice s poliklinikou v Bojniciach, ktorá je v súlade s rajonizáciou nemocníc zaradená medzi nemocnice I. typu. Základnú zdravotnú starostlivosť poskytuje aj poliklinika v Novákoch a Zdravotnícke zariadenie Chrenovec – Brusno – všeobecný lekár, detský lekár, zubár, lekáreň. Nemocničné výkony sú poskytované aj v Nemocnici s poliklinikou v Handlovej, nemocnici III. typu.

Voľba zdravotníckych služieb v súčasnosti je v právomoci rozhodovania občana. Lekárske služby v rámci záujmového územia poskytuje Nemocnica s poliklinikou v Bojniciach, Uniklinika v Prievidzi a tiež poliklinika v Novákoch. Výdaj liekov a liečiv pre obyvateľov poskytujú lekárne v lekárne v Prievidzi, Bojniciach, Novákoch a v Handlovej. Medzi zdravotnícke zariadenia patria aj detské jasle. Na území sídla neboli zriadené v minulosti, nie sú ani v súčasnosti a neuvažuje sa s ich zriadením ani v návrhovom a výhľadovom období.

V obci nie sú vybudované ústavné zariadenia sociálnej starostlivosti. Sociálne služby v obci zabezpečujú sociálne pracovníčky pri obecnom úrade. V obci pôsobí ZO Jednoty dôchodcov Veľká Čausa (v budove obecného domu). V rámci záujmového územia sociálne služby zabezpečuje Centrum sociálnych služieb Nitrianskom Pravne - Bôriku, Zariadenie pre Seniorov Nitrianske Rudno, Domov dôchodcov v Prievidzi, Senior centrum Handlová n.o., Detský domov v Prievidzi, Domov sociálnych služieb pre mentálne postihnuté deti a mládež v Prievidzi a resocializačné stredisko v Bystricianoch a Senior centrum Handlová n.o. Iné sociálne služby sú dostupné mimo územia obce najbližšie v rámci okresu sú dostupné najbližšie v mestách Prievidza a Handlová.

Výchovu a vzdelávanie pre najmenšie deti v obci zabezpečuje Materská škola v obci, ktorá má v súčasnosti kapacitu 20 detí. V rámci obce nie je v prevádzke základná škola pre I. a II. stupeň výučby. Pre žiakov je zabezpečené umiestnenie v rámci ZŠ v obci Chrenovec-Brusno. V obci sa nenachádza žiadne stredoškolské zariadenie. Najbližšie stredné školy sa nachádzajú v rámci okresu v okresnom meste Prievidza a v spádovom meste Nováky a Handlová, prípadne odborných škôl aj mimo regiónu.

Obec má zriadené a prevádzkuje kultúrno-spoločenskú zariadenie - viacúčelovú sálu a obecnú knižnicu v rámci obecného domu. Spoločenský a kultúrny život v obci zabezpečuje obec prostredníctvom pracovníkov obecného úradu v spolupráci s obecným zastupiteľstvom, materskou školou. Obec má zriadené a prevádzkuje verejnú knižnicu, ktorá poskytuje služby širokej verejnosti. Obecná knižnica sa nachádza v priestoroch polyfunkčného objektu obecného domu.

Priemyselná výroba prakticky nie je zastúpená a nemá významný podiel na hospodárskej základni obce. Hlavným dôvodom a príčinami tohto stavu je skutočnosť, že obec bola a aj v súčasnosti je závislá na hospodárskej základni miest Prievidza, Handlová a Nováky a nemá geograficky a urbanisticky vhodné podmienky pre významnejší rozvoj priemyslu, hospodárskou základňou obce bola a je poľnohospodárstvo a drobná remeselná výroba.

Dopravnú kostru regiónu tvoria hlavné cesty, východo-západná trasa cesty I/9 a severo-južná trasa cesty I/64. Sieť ciest III. triedy v obci tvorí cesta III/1785 vo funkcii nosnej obslužno-zbernej komunikácie B3, na ktorú sa napája cesta III/1781 prepájajúca obec s cestou I/9 a ktorá je prístupovou cestou do obce Malá Čausa. Cez územie prechádza v smere západ – východ železničná trať základného železničného ťahu Z.145 Prievidza – Horná Štubňa, prepájajúca ťahy Nové Zámky – Nitra – Topoľčany – Chynorany – Trenčín a Leopoldov – Kozárovce - Zvolen. Toto železničné spojenie pripája región Prievidze na celoštátnu a medzinárodnú železničnú sieť v uzlových staniciach Leopoldov, Trenčín, Horná Štubňa, Chynorany.

Obec Veľká Čausa má vybudovaný verejný vodovod, ktorého správcom je StVPS, a.s. Banská Bystrica, závod 03 Prievidza. Obec je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu Ráztočno – Prievidza, ktorý dodáva pitnú vodu pre obec Ráztočno, Jalovec, Chrenovec – Brusno, Lipník a Veľká Čausa. Dodávka pitnej vody je zabezpečená z vodných zdrojov „Tepličky a Ráztočno“. V prípade nedostatočnej výdatnosti alebo zhoršenej kvality vody týchto vodných zdrojov je skupinový vodovod dotovaný pitnou vodou z privádzacieho potrubia DN 500 mm skupinového vodovodu Turček - Handlová – Prievidza, cez prepojovacie potrubie v obci Ráztočno. V obci je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Obec má vybudované aj provizórne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií. V obci Veľká Čausa je vybudovaná verejná kanalizácia v rámci stavby „Aglomerácia Chrenovec – Brusno – kanalizácia“.

Územie obce je zásobované elektrickou energiou z rozvodnej stanice 110/22 kV – Handlová vzdušnými linkami VN – 22 kV, ktoré napájajú distribučnú sieť trafostaníc 22/0,4/0, 231 kV.

IV. VPLYVY NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽSTVA VRÁTANE KUMULATÍVNYCH VPLYVOV

1 VPLYVY NA OBYVATEĽSTVO

Z hľadiska zdravotných rizík je vzhľadom na charakter posudzovanej stavby vo vzťahu k obyvateľstvu relevantné posudzovať vplyv hluku a znečistenia ovzdušia počas stavebných prác, nakoľko stavebná technika a doprava materiálu sa bude realizovať po miestnych komunikáciách.

Vplyvy počas výstavby

Z hľadiska intenzity akustického zaťaženia je najnepriaznivejšie obdobie stavebných prác, kedy bude zvýšená intenzita prejazdov stavebných mechanizmov. Navrhovaný zámer výrazne neovplyvní pomery dotknutého územia ani z hľadiska hygieny ovzdušia, pretože významnejší podiel na znečisťovaní môže mať iba prašnosť v období dlhšie trvajúceho sucha počas stavebných prác. Vplyvy na obyvateľstvo počas stavebných prác súvisiacich s navrhovanými zmenami možno klasifikovať vzhľadom na charakter a rozsah stavby ako málo významné.

Vplyvy počas prevádzky

Z hľadiska intenzity dopravy sa súčasná situácia nezmení, nakoľko vplyvy sú rovnaké ako pri prevádzke existujúcej časti cintorína.

Prijateľnosť činnosti

Z pohľadu obyvateľstva nie sú očakávané žiadne negatívne ohlasy, nakoľko jej realizáciou bude naplnená sociálna potreba obyvateľstva, ktorej povinnosť naplnenia obci vyplýva zo zákona o pohrebníctve.

Šírku ochranného pásma cintorína, podrobnosti a pravidlá umiestňovania a povoľovania budov a stavieb v ňom a činnosti, ktoré nie je možné v ochrannom pásme vykonávať počas pohrebu so zreteľom na pietny charakter pohrebiska obec riešila v rámci ÚPN obce a VZN.

2 VPLYVY NA PRÍRODNÉ PROSTREDIE

2.1 RELIÉF A HORNINOVÉ PROSTREDIE

Rozšírenie pohrebiska je na pozemku, ktorý je rovinný a počas výstavby sa predpokladajú len drobné terénne úpravy za účelom vytvorenia podmienok pre chodníky a spevnené plochy. Technické riešenie spevnených plôch nepredpokladá aktiváciu erózných procesov.

V širšom okolí sa nenachádzajú žiadne ložiskové územia, ktoré by boli v strete záujmu s realizáciou zmeny činnosti zámeru.

2.2 VPLYVY NA POVRCHOVÚ A PODZEMNÚ VODU

Vplyvy počas výstavby

Z hľadiska ohrozenia kvality podzemných vôd v období výstavby pripadajú do úvahy úniky látok zo stavebných a dopravných mechanizmov, vrátane potenciálnych havarijných únikov. Pokiaľ dôjde k úniku ropných látok do podlažia, je nutné kontaminovanú zeminu ihneď vyťažiť a uložiť do nepriepustnej nádoby (kontajnerov). Pri malých úkapoch možno previesť dekontamináciu vapexom alebo iným absorpčným materiálom. Tento scenár je málo pravdepodobný, nakoľko sa jedná o jednoduchú stavebnú činnosť s krátkou dobou trvania.

Vplyvy počas prevádzky

Prevádzka pohrebiska je všeobecne rizikovým faktorom, vzhľadom k možnej kontaminácii zdrojov podzemných vôd. Zdrojom kontaminácie môžu byť produkty rozkladných procesov - hnilobného rozkladu tiel (proces trvajúci počas normálnych podmienok 3-4 mesiace) a následnej mineralizácie ostatkov (tzv. tlecia

doba, ktorá trvá priemerne 10 rokov). Hnilobný rozklad je anaeróbny proces, pri ktorom dochádza k redukcii bielkovín a aminokyselín, odbúraniu mastných kyselín a rozvoľneniu organickej substancie. Nasledujúce tlenie premieňa oxidáciou uvoľnené základné zložky až na vodu, uhličitany, dusičnany, dusitany, sírany a fosforečnany. Miera rizika kontaminácie podzemných vôd je spojená najmä s fázou hnilobného rozkladu, s postupujúcim procesom mineralizácie sa znižuje.

Podmienky pochovávania a prevádzky pohrebiska sú dané zákonom č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov, kde sa v § 19 ods. 1 uvádza:

- a) hĺbka pre dospelú osobu a dieťa staršie ako 10 rokov musí byť najmenej 1,6 m; pre dieťa mladšie ako 10 rokov najmenej 1,2 m, prehĺbený hrob musí mať hĺbku aspoň 2,2 m,
- b) dno musí ležať najmenej 0,5 m nad hladinou podzemnej vody,
- c) bočné vzdialenosti medzi jednotlivými hrobmi musia byť najmenej 0,3 m,
- d) rakva s ľudskými pozostatkami musí byť po uložení do hrobu zasypaná skyprenou zeminou vo výške minimálne 1,2 m.

Ľudské ostatky musia byť uložené v hrobe najmenej do uplynutia tlecej doby, ktorá podľa zloženia pôdy musí trvať najmenej 10 rokov. Ak sa zistí, že ľudské ostatky nie sú ani po uplynutí ustanovenej tlecej doby zotleté, tlecia doba sa musí primerane predĺžiť na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu.

Všeobecné hygienické zásady umiestňovania cintorínov s ohľadom na ochranu podzemných vôd a vodných zdrojov odporúčajú napr. Švec, Hlína (1978):

- hladina podzemnej vody musí byť najmenej 3 m pod úrovňou terénu, aby ani jej prípadné kolísanie nezasiahlo hroby,
- pôda na cintorínoch má byť piesčitá alebo hlinitá, porézna, dobre prevzdušnená, aby rozkladný proces prebiehal dostatočne rýchlo,
- prúdenie podzemnej vody z územia cintorína nesmie smerovať k zdrojom podzemnej vody,
- od zdrojov podzemnej vody pre hromadné zásobovanie obyvateľstva musí byť cintorín vzdialený najmenej 1 km, od jednotlivých studní pre individuálne zásobovanie pitnou vodou musí byť vzdialený najmenej 100 m.

Podmienky na umiestňovanie studní na zásobovanie pitnou vodou - domových studní upravuje norma STN 75 5115 Studne individuálneho zásobovania pitnou vodou, podľa ktorej najmenšia vzdialenosť pre umiestňovanie studne od zdrojov znečistenia, t.j. od pohrebiska je 30 m (pre málo priepustné prostredie) a 100 m pre priepustné prostredie (štrky, piesky). V danom prípade sa na ploche cintorína jedná o slabo priepustné prostredie, ktoré v mieste poriečnej nivy prechádza do priepustného.

Z uvedených požiadaviek na základe HG posudku (I. Pirman 2/2026) vyplýva, že v prípade rozšírenia pohrebiska vo Veľkej Čause nie je splnená podmienka výskytu podzemnej vody. Aj keď výrony podzemnej vody zistené v hĺbkach 1,1 - 1,2 m pod terénom pravdepodobne nevytvárajú súvislú hladinu, po výkope jamy však po určitom čase dôjde k zaplaveniu dna jamy, čo z hľadiska uloženia rakvy nie je prípustné. Na základe výsledkov HG prieskumu možno hydrogeologické pomery plochy pre rozšírenie pohrebiska hodnotiť ako **nevhodné z dôvodu podmočenia územia a vysokej hladiny podzemnej vody**.

Na základe hydrogeologického prieskumu bola koncepcia rozmiestnenia sektorov pochovávania navrhnutá v projektovej dokumentácii vypracovanej spoločnosťou Auding, s.r.o. Prievidza (6/2026) tak, aby boli splnené podmienky pochovávania v zmysle požiadaviek § 15 ods. 6 zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve, novela č. 398/2019 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Stavebný zámer rieši umiestnenie alternatívnych foriem pochovávania a to v urnových hroboch a urnových stenách (kolumbáriách):

- a) Pochovávanie v urnových hroboch – sektor C1, C2
- b) Pochovávanie v urnových stenách, kolumbáriách – sektor D1 (D2, D3)

c) Pochovávanie na rozptylovej lúke – sektor E

Sektory D3 a E sú umiestnené na parc.č. 1010 t.j. pôvodná plocha pohrebiska.

Prevádzka rozšírenej časti sa bude riadiť prevádzkovým poriadkom cintorína, ktorý sa doplní a usmernenia, ktoré súvisia s kolumbáriom a urnovými hrobami.

Vplyvy na povrchové vody sa počas prevádzky cintorína nepredpokladajú.

2.3 VPLYVY NA OVZDUŠIE

Charakter stavby cintorína má minimálny vplyv na kvalitu ovzdušia. Zvýšená imisná záťaž z dopravy sa očakáva iba pri nárazových návštevách cintorína počas významných sviatkov v roku. Jedná sa však o krátkodobý vplyv. Rovnako zanedbateľný je vplyv na ovzdušie počas výstavby limitovaný dobou výstavby.

2.4 PÔDA

Trvalé zábery pôdy predstavujú priame vplyvy rozšírenia cintorína. Iné vplyvy na pôdne pomery v území nepredpokladáme. Na rozšírenie cintorína bude potrebné súhlasné stanovisko OÚŽP na vyňatie z PPF.

2.5 FAUNA A FLÓRA

Dotknutá lokalita predstavuje trávnatú plochu bez drevinnej vegetácie. Rozšírenie cintorína si nevyžiada odstránenie stromov a krovín, na ktoré by bolo potrebné získať povolenie na výrub v zmysle platných legislatívnych predpisov. Na pozemku sa nenachádzajú žiadne chránené druhy vegetácie, preto neočakávame žiadne ovplyvnenie druhového zloženia biotopov fauny, či flóry. Vplyv na chránené druhy rastlín a živočíchov nepredpokladáme.

2.6 VPLYVY NA KRAJINU

Rozšírenie cintorína zmení územie iba v lokálnom rozsahu. Z pohľadu scenérie krajiny nedôjde k významnému narušeniu v porovnaní so súčasným stavom. Navrhnuté stvárnenie stavby rešpektuje existujúci charakter navrhovanej činnosti, nová časť cintorína bude podobne ako jestvujúca pravidelne udržiavaná (kosenie, čistenie a pod.).

3 VPLYVY NA URBÁNNY KOMPLEX A VYUŽÍVANIE ZEME

Prvky urbánneho komplexu (bývanie, priemysel, služby, rekreácia a pod.) nebudú realizáciou zámeru negatívne dotknuté. Posudzovaná stavba nemá vplyv na rozvojové aktivity v obci, jedná sa o jednu zo základných služieb pre obyvateľstvo – naplnenie sociálnych potrieb, ktoré obci vyplýva z platnej legislatívy o pohrebníctve.

4 VPLYVY NA KULTÚRU A PAMIATKY

Zmena činnosti nebude mať vplyv na kultúrne hodnoty a pamiatky v území.

5 ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHovANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Navrhovaná plocha rozšírenia cintorína nezasahuje do žiadneho územia národnej sústavy chránených území a v riešenom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Najbližšie chránené územia národnej sústavy sa nachádzajú vo vzdialenosti väčšej ako 1,9 km.

Navrhovaná plocha rozšírenia cintorína nezasahuje do žiadneho územia európskej sústavy chránených území Natura 2000. Najbližšie chránené územia Natura 2000 sa nachádzajú vo vzdialenosti väčšej ako 9,5 km. V grafickej prílohe sú znázornené najbližšie CHÚ širšieho riešeného územia.

Podľa Ramsarského dohovoru o mokradiach sa v širšom riešenom území nenachádza žiadna mokraď medzinárodného, regionálneho ani lokálneho významu.

Chránené stromy

Priamo v areáli existujúceho cintorína sa nachádzajú 2 chránené stromy (na parcele KN-C č. 1010). Ide o Veľkočausianske lipy, druh: lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos Scop.*), pod evidenčným číslom 64 a správcom územia je ŠOP SR, Správa CHKO Ponitrie. Vek stromov je 213 rokov, jeden má obvod kmeňa 353 cm, druhý 441 cm, výška stromov je 24 a 25 m. Stromy boli vyhlásené za chránené vyhláškou Okresného úradu Trenčín č.141/2021 (platnosť 15.4.2021) a dôvodom vyhlásenia je pekný vzrast s estetickým a biologickým významom stromov pre životné prostredie obce. Ochranné pásmo stromov je podľa § 49 ods. 5 zákona - územie v okruhu 15 m od kmeňa chráneného stromu.

Počas realizácie stavby je potrebné zabezpečiť ochranu koreňového systému, kmeňov a korún drevín. V ochrannom pásme stromov je zakázané skladovať stavebný materiál, parkovať mechanizmy alebo ukladať výkopovú zeminu. V prípade realizácie výkopov v blízkosti stromov musia byť práce vykonávané ručne tak, aby nedošlo k poškodeniu koreňového systému. Počas celej realizácie stavby musí byť zabezpečená ochrana drevín v súlade s STN 83 7010 Ochrana prírody – Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie.

Územný systém ekologickej stability predstavuje takú celopriestorovú štruktúru navzájom prepojených systémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine a vytvára predpoklady pre trvale udržateľný rozvoj. Základ systému tvoria biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu.

V rámci ÚPD obce (2020) je rieka Handlovka vyčlenená ako miestny biokoridor a južne od riešeného územia sú vyčlenené prvky: miestny biokoridor a miestny interakčný prvok (ide o brehové porasty bezmenných potokov). V rámci dokumentácie RÚSES okr. Prievidza (SAŽP, 2018) je rieka Handlovka vyčlenená ako genofondová lokalita, preteká severne od riešeného územia vo vzdialenosti 270 m. Južne od posudzovaného územia vo vzdialenosti 500 m je v rámci dokumentácie RÚSES vyčlenený regionálny terestrický biokoridor RBk 4. Posudzovaná činnosť nezasahuje do žiadneho z uvedených prvkov ÚSES.

Posudzovaná činnosť nezasahuje do žiadneho identifikovaného migračného koridoru živočíchov. V rámci projektu ConnectGREEN nie sú v území vyčlenené žiadne biocentrá ani biokoridory. Srnčia zver, jelenia zver, diviaky a pod. daným územím migrujú v pomerne širokom koridore.

Rozšírenie cintorína nezasahuje do žiadneho prvku ochrany prírody národného príp. európskeho významu, v riešenom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Nezasahuje ani do žiadneho prvku ÚSES ani do žiadneho migračného koridoru živočíchov.

V. VŠEOBECNE ZROZUMITEĽNÉ ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE (NETECHNICKÉ ZHRNUTIE)

1 NÁZOV ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Rozšírenie obecného cintorína Veľká Čausa

2 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Predmetom oznámenia o zmene je rozšírenie plôch existujúceho cintorína.

Lokalita rozšírenia cintorína nadväzuje na existujúce pohrebisko, ktoré sa nachádza v juhovýchodnej časti zastavaného územia obce. Celková plocha jestvujúceho cintorína je 3486 m², súčasný počet hrobových miest je 247 ks. Na cintoríne sa v súčasnosti pochovávajú telesné pozostatky do klasických jedno a dvoj hrobov, urnové hrobové miesta sa na cintoríne vyskytujú sporadicky. Na cintoríne je vybudovaný prístupový chodník zo zámkovej dlažby a osvetlenie pozdĺž hlavného chodníka vedúceho ku kaplnke. V areály cintorína sa nachádza prípojka vody, umiestnená pri vchode na cintorín. Oplotenie cintorína od hlavnej komunikácie je z perforovaných betónových panelov. Pri vchode je osadená kovová vstupná bránka. Na južnej a východnej strane cintorína sa nachádza pletivové oplotenie s bránou pre údržbu.

Nakoľko sa v priestore súčasného cintorína nachádzajú dva zákonom chránené stromy, nie je možné na značenej časti doteraz využívannej plochy cintorína vykonávať žiadne stavebné práce ani práce súvisiace s pochovávaním telesných pozostatkov. Kapacita existujúceho cintorína bude v najbližších rokoch vyčerpaná.

Cieľom navrhovanej činnosti je rozšírenie areálu existujúceho cintorína (parc.č.1010), s vyčlenením nových plôch pre pochovávanie, základnú komunikačnú sieť, plochy na umiestnenie kontajnerov, zmeny oplotenia, rozšírenia areálového osvetlenia a ozvučenia a umiestnenie doplnkového mobiliáru a zelene. Na tento účel sa k súčasnému cintorínu na parcele č. 1010 pričínila novovytvorená parcela č. 1040/3 o výmere 460 m², ktorá s pôvodnou plochou cintorína susedí na východnej strane. Predmetný pozemok určený pre rozšírenie cintorína je nezastavaný. Rozšírenie cintorína bude v priamej nadväznosti na existujúci cintorín.

Filozofia riešenia stavebného zámeru vychádza z efektívneho využitia úzkej novovytvorenej parcely a poskytnutie občanom možnosti modernej formy pochovávania s ohľadom na ochranu chránených stromov v areáli a rešpektovaním hydrogeologického posudku z 02/2026, ktorý konštatoval nevhodnosť pochovávania do zeme v tomto území.

Podľa platného územného plánu obce z roku 2020 je daná novovytvorená parcela č. 1040/3 v zastavanom území obce a je určená na rozšírenie cintorína. Ochranné pásmo cintorína, na ktoré sa vzťahujú podmienky ochrany v zmysle VZN obce, bolo stanovené v okruhu 30 m, kde sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom, a v okruhu 50 m vykonávať činnosti rušiace pohrebné akty. S posunom ochranného pásma spracovateľ územného plánu uvažoval. Návrh rozšírenia cintorína je v súlade s územným plánom obce.

Navrhované rozšírenie cintorína nevyvoláva potrebu budovania nových vodovodných prípojok ani rozšírenia existujúcich rozvodov vody. Spotreba vody bude aj naďalej súvisieť najmä s údržbou areálu a príležitostným zalievaním zelene. Predpokladaný nárast spotreby vody oproti súčasnému stavu je minimálny a nemá vplyv na kapacitu existujúceho vodovodného systému. Rozšírenie areálového osvetlenia a ozvučenia bude realizované z existujúcej el. prípojky. Rozšírenie príkonovej potreby, z hľadiska el. energie, je minimálne.

Dopravne je pozemok napojený na existujúcu uličnú sieť, existujúcu dopravnú sieť nebude potrebné rozširovať. Projekt rieši vybudovanie peších komunikačných a príslušných plôch areálu rozdeľujúcich cintorín na jednotlivé sekcie. Hlavný prístup do rozšírenej časti cintorína bude cez hlavnú bránu a následne novým doplneným chodníkom zo zámkovej dlažby, ktorý nadväzuje na existujúci chodník. Celý areál rozšírenej časti cintorína bude oplotený novým plotom a oplotenie rozšírenej časti areálu bude nadväzovať na pôvodné oplotenie.

3 ÚZEMIE DOTKNUTÉ ZMENAMI ČINNOSTI

Rozšírenie cintorína bude v priamej nadväznosti na existujúci cintorín, ktorý sa nachádza v juhovýchodnej časti obce na parcele KN-C č. 1010 vo vlastníctve Obce Veľká Čausa.

Lokalita rozšírenia cintorína nadväzuje na existujúce pohrebisko, a nachádza sa východne od existujúceho cintorína. Celková plocha jestvujúceho cintorína je 3486 m², súčasný počet hrobových miest je 247 ks. Cieľom novostavby je vybudovať nové hrobové miesta z titulu nevyhnutnej potreby rozšírenia kapacity existujúceho cintorína. Na tento účel sa k súčasnemu cintorínu na parcele č. 1010 pričínila novovytvorená parcela č. 1040/3 o výmere 460 m².

Predmetný pozemok určený pre rozšírenie cintorína nie je zastavaný. Rozšírenie cintorína bude v priamej nadväznosti na existujúci cintorín.

Parcela KN-C č. 1040/3 predstavuje druh pozemku: orná pôda, pozemok je umiestnený v zastavanom území obce v katastrálnom území Veľká Čausa. V súčasnosti sa na ploche nachádza trávny porast. Z administratívneho hľadiska bude potrebné vyňatie z poľnohospodárskeho pôdneho fondu o celkovej výmere 460 m². Pri odňatí poľnohospodárskej pôdy sa bude postupovať v zmysle nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. Záber lesných pozemkov nebude žiadny.

Celkový záber predstavuje:

Celková plocha rozšírenia predstavuje: 460 m²

Chodníky zo vsakovacej dlažby: 154 m²

Spevnená plocha štrková: 144 m²

Navrhnuté je celoplošné sňatie trávneho porastu, ornice a podorničia a opätovné úpravy plôch pri akceptovaní existujúcej morfológie terénu. Prebytočná ornica bude použitá na úpravy okolitého terénu, resp. spätnú rekultiváciu iných pozemkov, podľa určenia príslušného správneho orgánu.

4 VPLYVY ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A ICH POROVNANIE SO SÚČASNÝM STAVOM

Vplyvy posudzovanej zmeny sú prevažne podobné až identické ako v súčasnosti:

- plocha pozemku na rozšírenie cintorína sa zvýši cca o 13%,
- bude potrebný záber pôdy,
- mierne sa zvýši výmera spevnených plôch (chodníky),
- v súvislosti s navrhovanými zmenami sa nezvyšuje dopravná intenzita územia.

Vplyvy na prvky ochrany prírody a chránené územia vzhľadom na charakter posudzovanej činnosti a jej lokalizáciu sa nepredpokladajú. Rovnako nebudú ovplyvnené vodné zdroje a zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou ani ostatné zložky životného a urbánneho prostredia.

Na zmiernenie identifikovaných negatívnych vplyvov sú navrhnuté opatrenia:

Počas výstavby:

- rešpektovať závery a odporúčania HG posudku (2/2026),
- zabezpečiť dobrý technický stav stavebných mechanizmov, havarijné prostriedky a poučenie pracovníkov stavby o opatreniach v prípade havarijného úniku ropných látok,
- stavebné a montážne práce vyznačujúce sa vyššími hladinami hluku sa budú vykonávať len v pracovných dňoch v čase od 7.00 do 20.00 hod.

Počas prevádzky:

- zabezpečiť separáciu a čo možno najväčšie zhodnotenie odpadov, ktoré vzniknú prevádzkou cintorína.

Záver hydrogeologického posudku (ENVICONSULT spol. s r.o., 2/2026):

Podmienky na umiestňovanie studní na zásobovanie pitnou vodou - domových studní upravuje norma STN 75 5115 Studne individuálneho zásobovania pitnou vodou, podľa ktorej najmenšia vzdialenosť pre umiestňovanie studne od zdrojov znečistenia, t.j. od pohrebiska je 30 m (pre málo priepustné prostredie) a 100 m pre priepustné prostredie (štrky, piesky). V danom prípade sa na ploche cintorína jedná o slabo priepustné prostredie, ktoré v mieste poriečnej nivy prechádza do priepustného.

Z uvedených požiadaviek na základe HG posudku (I. Pirman 2/2026) vyplýva, že v prípade rozšírenia pohrebiska vo Veľkej Čause nie je splnená podmienka výskytu podzemnej vody. Aj keď výrony podzemnej vody zistené v hĺbkach 1,1 - 1,2 m pod terénom pravdepodobne nevytvárajú súvislú hladinu, po výkope jamy však po určitom čase dôjde k zaplaveniu dna jamy, čo z hľadiska uloženia rakvy nie je prípustné. Na základe výsledkov HG prieskumu možno hydrogeologické pomery plochy pre rozšírenie pohrebiska hodnotiť ako **nehodné z dôvodu podmočenia územia a vysokej hladiny podzemnej vody**.

Na základe hydrogeologického prieskumu bola koncepcia rozmiestnenia sektorov pochovávaní navrhnutá v projektovej dokumentácii vypracovanej spoločnosťou Auding, s.r.o. Prievidza (6/2026) tak, aby boli splnené podmienky pochovávaní v zmysle požiadaviek § 15 ods. 6 zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve, novela č. 398/2019 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Stavebný zámer rieši umiestnenie alternatívnych foriem pochovávaní a to v urnových hroboch a urnových stenách (kolumbáriách):

- d) Pochovávanie v urnových hroboch – sektor C1, C2
 - e) Pochovávanie v urnových stenách, kolumbáriách – sektor D1 (D2, D3)
 - f) Pochovávanie na rozptylovej lúke – sektor E
- Sektory D3 a E sú umiestnené na parc.č. 1010 t.j. pôvodná plocha pohrebiska.

Prevádzka rozšírenej časti sa bude riadiť prevádzkovým poriadkom cintorína, ktorý sa doplní a usmernenia, ktoré súvisia s kolumbáriom a urnovými hrobami. Všetky stavebné práce budú realizované v súlade s ochranou chránených stromov a ich koreňového systému, stavebné práce sa budú realizovať mimo ochranného pásma týchto stromov.

Z uvedených dôvodov odporúčame **vydať kladné stanovisko k povoleniu na umiestnenie stavby**.

5 SYNERGICKÉ A KUMULATÍVNE VPLYVY

Plánované rozšírenie kapacity cintorína nadväzuje na existujúce pohrebisko. Dopravne je pozemok napojený z existujúcej cesty III/1785, existujúcu dopravnú sieť nebude potrebné rozširovať. Projekt rieši vybudovanie peších komunikačných a príslušných plôch areálu rozdeľujúcich cintorín na jednotlivé sekcie. Hlavný prístup do rozšírenej časti cintorína bude cez hlavnú bránu a následne novým doplneným chodníkom zo zámkovej dlažby, ktorý nadväzuje na existujúci chodník.

Rozšírenie cintorína nezasahuje do žiadneho prvku ochrany prírody národného príp. európskeho významu, v riešenom území platí 1. stupeň ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Nezasahuje ani do žiadneho prvku ÚSES ani do žiadneho migračného koridoru živočíchov.

K synergickým a kumulatívnym vplyvom na prvky ochrany prírody nebude dochádzať.

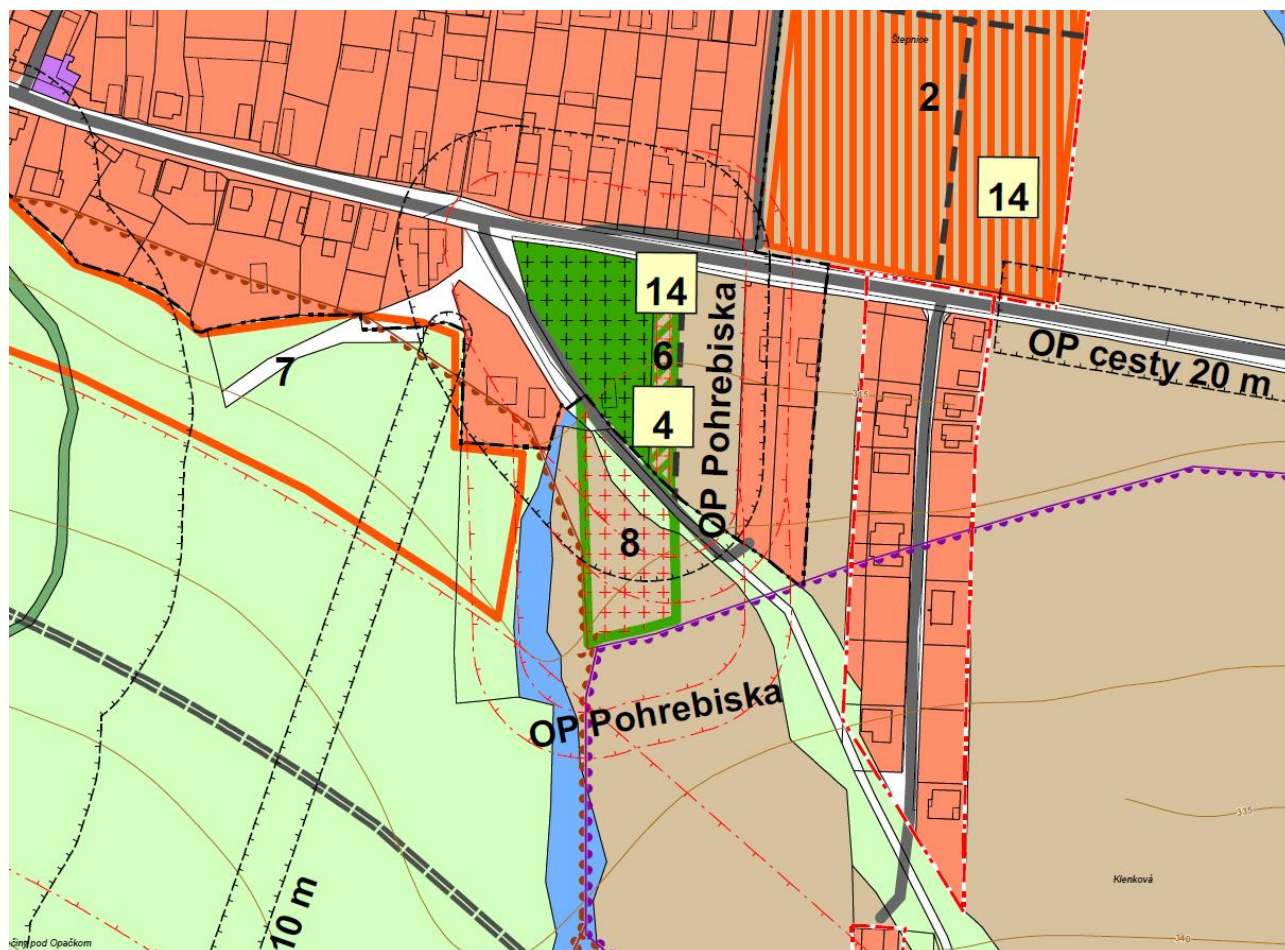
6 SÚLAD NAVRHOVANEJ ZMENY ČINNOSTI S ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU

Rozšírenie cintorína je navrhované na novovytvorenej CKN parc.č. 1040/3. Parcela vznikla odčlenením časti pôvodnej CKN parcely číslo 1040 (LV nezaložené). Odčlenená časť predstavuje veľkosť EKN parc.č.1013 – LV 1, vo vlastníctve obce Veľká Čausa.

Podľa platného územného plánu obce z roku 2020 je novovytvorená CKN parc.č.1040/3, ktorá kopíruje EKN parc.č.1013 v zastavanom území obce a je určená na rozšírenie cintorína.

Ochranné pásmo cintorína, na ktoré sa vzťahujú podmienky ochrany v zmysle VZN obce, bolo stanovené v okruhu 30 m, kde sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom, a v okruhu 50 m vykonávať činnosti rušiace pohrebné akty. S posunom ochranného pásma spracovateľ územného plánu uvažoval. Návrh rozšírenia cintorína je v súlade s územným plánom obce.

Obr. 5 Výrez z územnoplánovacej dokumentácie (11/2020)

Legenda:

STAV	NÁVRH	VÝHLAD	PLOCHY CINTORÍNOV A POHREBÍSK

VI. PRÍLOHY

1. INFORMÁCIA, ČI NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ BOLA POSUDZOVANÁ PODĽA ZÁKONA

Lokalita rozšírenia ani existujúci cintorín neboli posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, nakoľko boli vybudované pred účinnosťou tohto ako aj predchádzajúceho zákona č. 127/1994 Z.z.

2. MAPA ŠIRŠÍCH VZŤAHOV

Mapa širších vzťahov je prezentovaná v kapitole III.1. na obr. 1. a v grafickej prílohe (výkres č. 3)

3. DOKUMENTÁCIA K ZMENE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Dokumentáciu k zmene navrhovanej činnosti tvorí:

- Projektová dokumentácia „Rozšírenie obecného cintorína Veľká Čausa“, Auding, s.r.o., Bojnická cesta 35, Prievidza, 06/2026.
- Hydrogeologický posudok (I. Pirman, ENVICONSULT spol. s r.o., 2/2026)

VII. MIESTO A DÁTUM VYPRACOVANIA OZNÁMENIA

V Žiline, 19.06. 2026

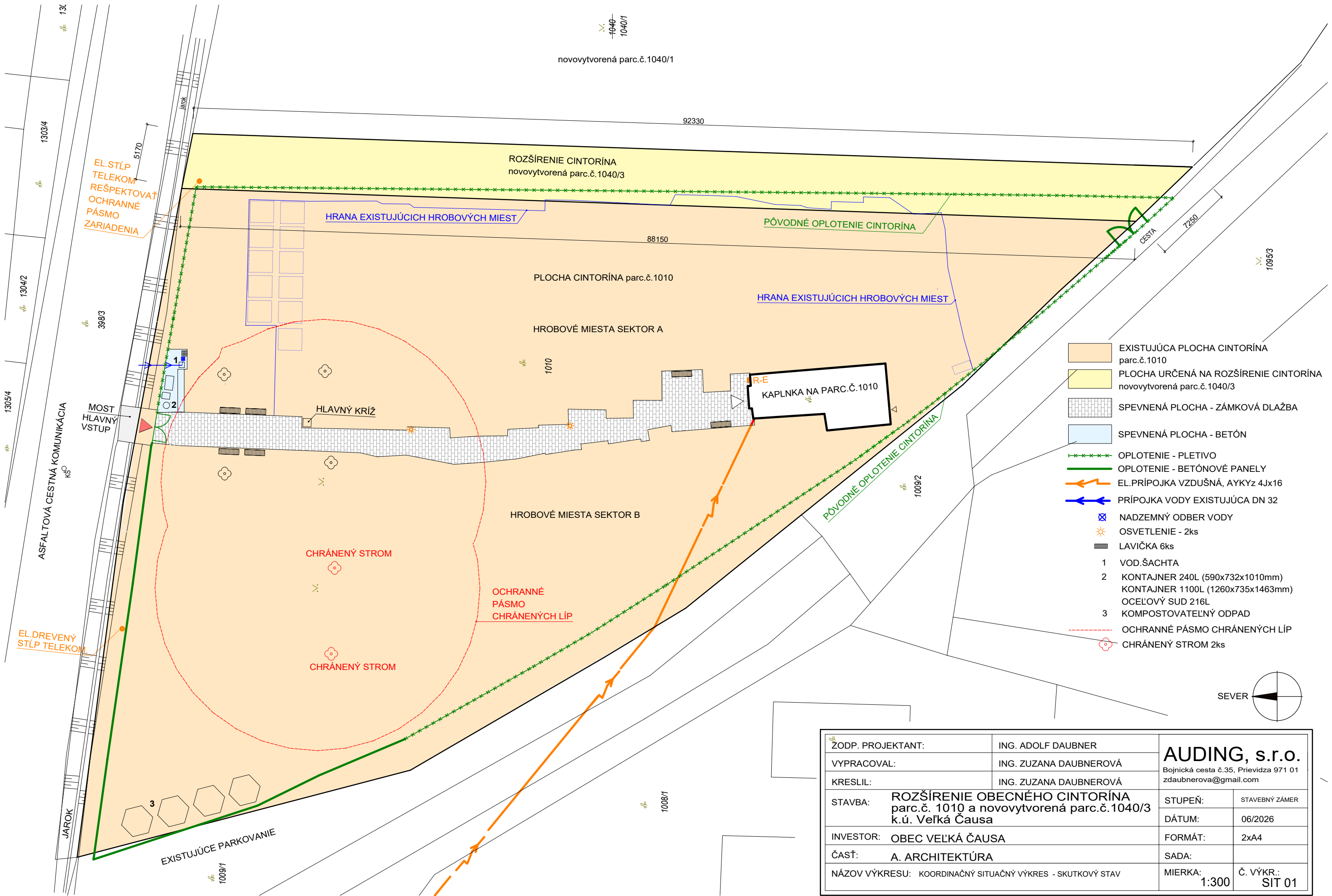
VIII. SPRACOVATEĽ OZNÁMENIA

Zodpovedný riešiteľ: Mgr. Peter Kurjak, PhD.
ENVICONSLT spol. s r.o.
Obežná 7, 010 08 Žilina

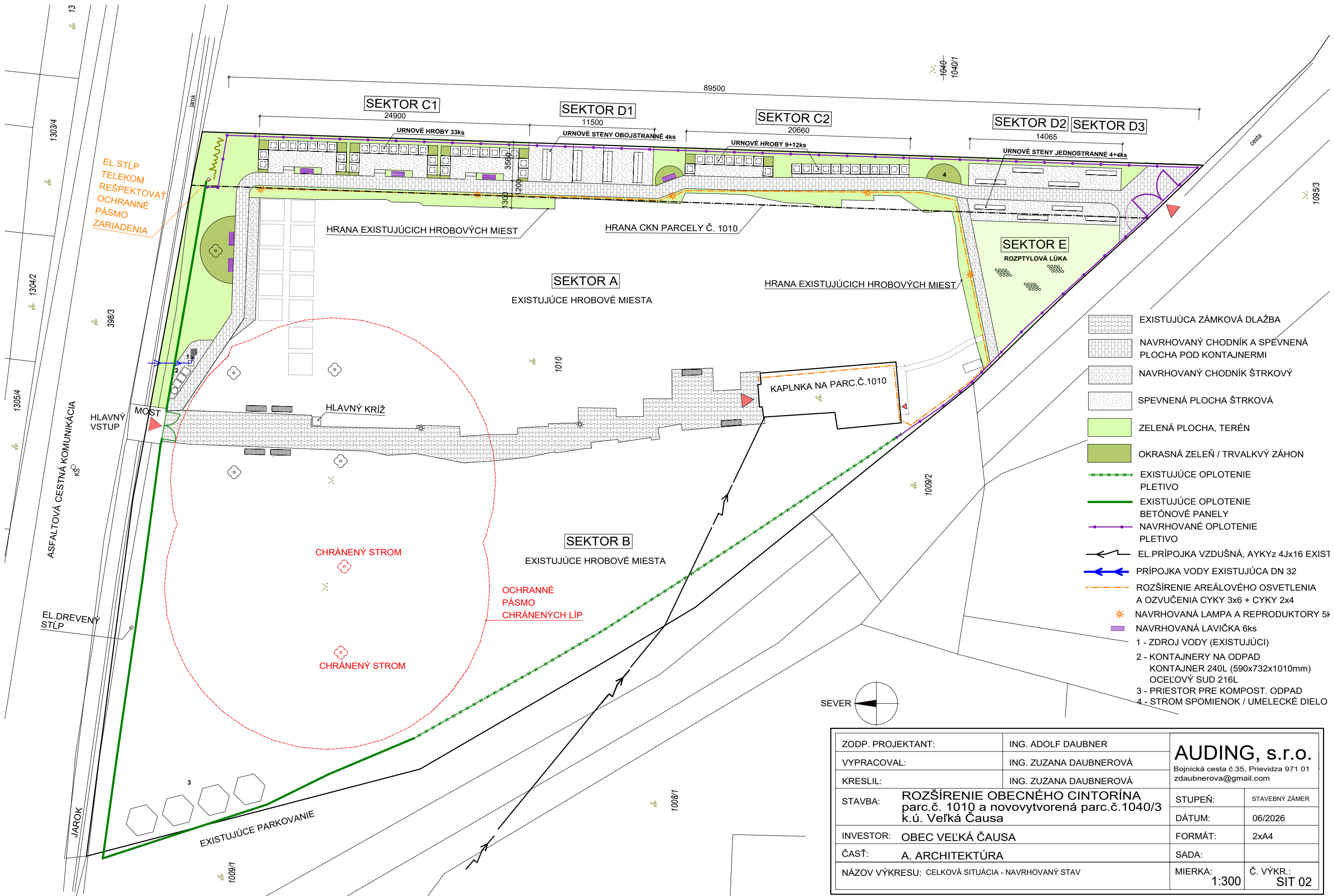
Potvrdenie správnosti údajov:

IX. PODPIS OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

JUDr. Nikola Pekárová
starostka obce Veľká Čausa

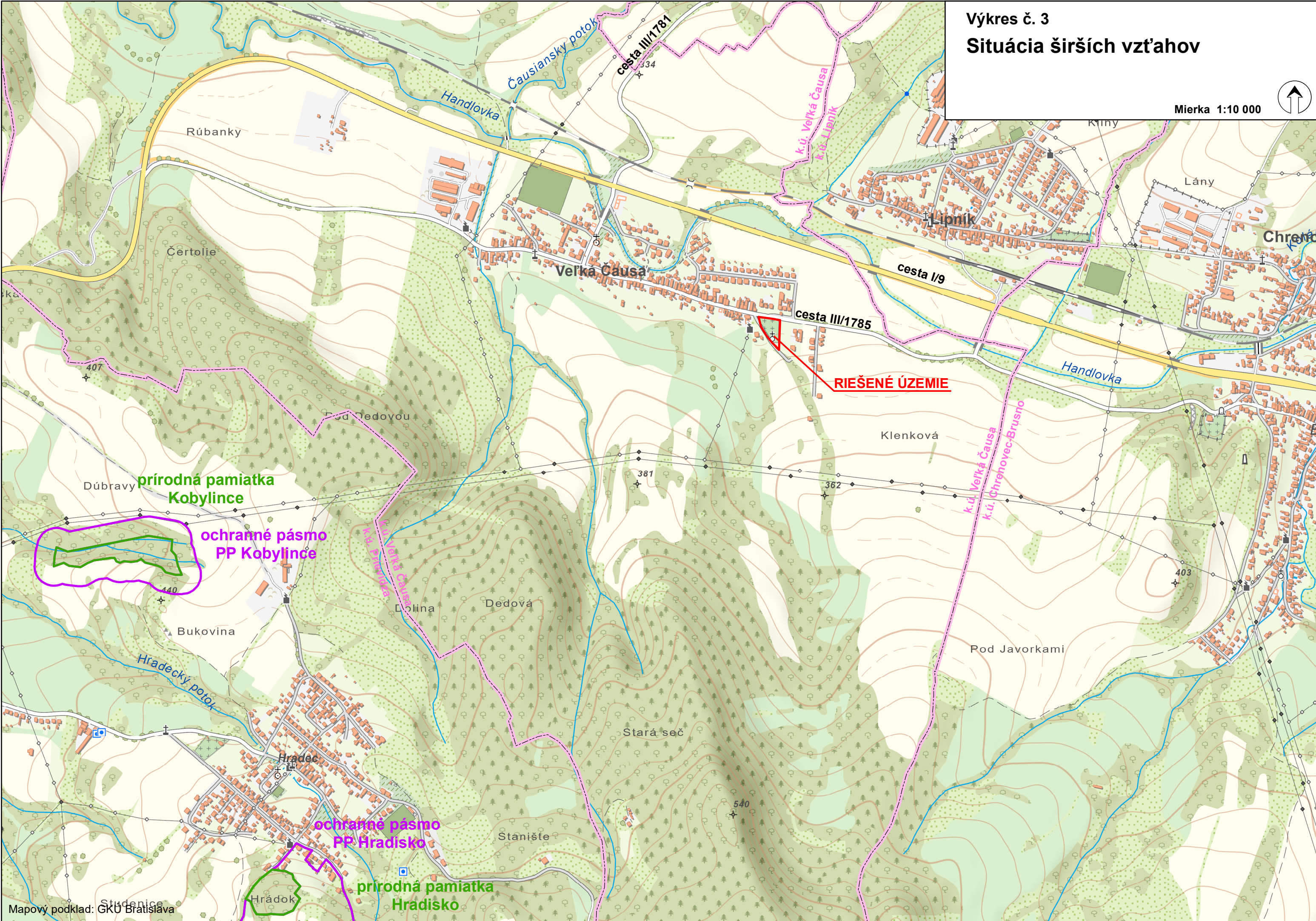

ŽODP. PROJEKTANT:	ING. ADOLF DAUBNER	AUDING, s.r.o. Bojnická cesta č.35, Prievídza 971 01 zdaubnerova@gmail.com	
VYPRACOVAL:	ING. ZUZANA DAUBNEROVÁ		
KRESLIL:	ING. ZUZANA DAUBNEROVÁ		
STAVBA:	ROZŠÍRENIE OBEČNÉHO CINTORÍNA parc.č. 1010 a novovytvorená parc.č.1040/3 k.ú. Veľká Čausa	STUPEŇ:	STAVEBNÝ ZÁMER
INVESTOR:	OBEC VEĽKÁ ČAUSA	DÁTUM:	06/2026
ČASŤ:	A. ARCHITEKTÚRA	FORMÁT:	2xA4
NÁZOV VÝKRESU:	KOORDINAČNÝ SITUÁČNÝ VÝKRES - SKUTKOVÝ STAV	MIERKA:	Č. VÝKR.: SIT 01

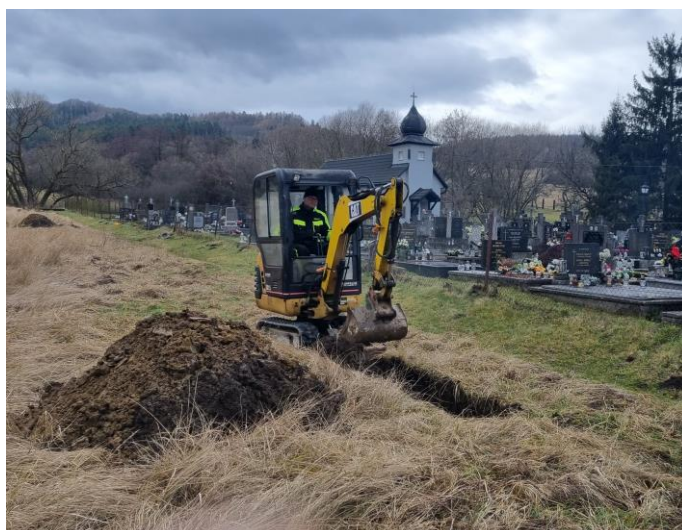
Výkres č. 3
Situácia širších vzťahov

Mierka 1:10 000

ROZŠÍRENIE OBECNÉHO CINTORÍNA VEĽKÁ ČAUSA

HYDROGEOLOGICKÝ POSUDOK

Objednávateľ:	Obec Veľká Čausa Veľká Čausa 83, 971 01 Veľká Čausa
Zhotoviteľ:	ENVICONCONSULT spol. s r.o. Obežná 7, 010 08 Žilina
Číslo geologickej úlohy:	17/26
Druh geologických prác:	hydrogeologický prieskum
Etapu geologických prác:	odborný hydrogeologický posudok
Zodpovedný riešiteľ:	RNDr. Ivan Pirman
Dátum:	Február 2026

OBSAH

1	ÚVOD	2
2	MIESTOPISNÉ VYMEDZENIE ÚZEMIA	2
3	CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA	3
3.1	GEOMORFOLOGICKÉ POMERY	3
3.2	KLIMATICKÉ POMERY	3
3.3	HYDROLOGICKÉ POMERY	3
3.4	GEOLOGICKÉ POMERY	3
3.5	STABILITA ÚZEMIA	6
3.6	HYDROGEOLOGICKÉ RAJÓNY	6
3.7	ÚTVARY PODZEMNÝCH VÔD PODĽA RÁMCOVEJ SMERNICE O VODÁCH	6
3.8	HYDROGEOLOGICKÉ POMERY	7
3.9	OCHRANA VODOHOSPODÁRSKÝCH ZÁUJMOV	8
4	VÝSLEDKY PRIESKUMU Z HĽADISKA LEGISLATÍVNYCH POŽIADAVIEK	8
5	ZÁVER	10
	POUŽITÉ ZDROJE.....	11

PRÍLOHA

1	CELKOVÁ SITUÁCIA A SITUÁCIA SOND (podklad prevzatý z PD Auding, s.r.o., 12/2025)
---	--

1 ÚVOD

V predkladanom posudku sú prezentované výsledky hydrogeologického prieskumu v lokalite plánovaného rozšírenia pohrebiska obce Veľká Čausa.

Cieľom prieskumu bolo overenie hydrogeologických pomerov v zmysle požiadaviek § 15 ods. 6 zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov, a to hlavne z hľadiska charakteru zemín, hladiny podzemných vôd a rizík ohrozenia kvality vôd vyplývajúcich z prevádzky pohrebiska.

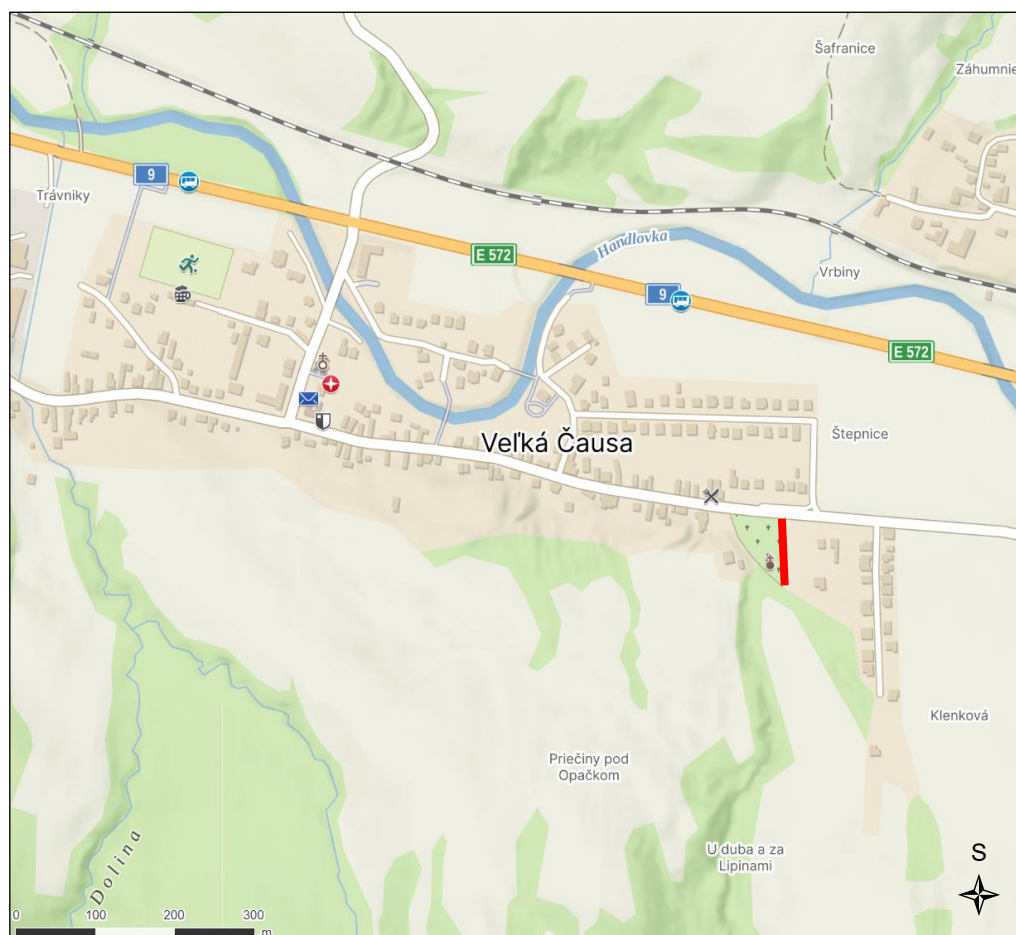
V rámci prieskumu boli na ploche pohrebiska realizované dve kopané sondy.

2 MIESTOPISNÉ VYMEDZENIE ÚZEMIA

Kraj: Trenčiansky
Názov a kód okresu: Prievidza, 307
Názov a kód obce: Veľká Čausa, 514438
Názov a kód katastrálneho územia: Veľká Čausa, 867659

Územie prieskumu sa nachádza vo východnej časti obce Veľká Čausa, vedľa hlavnej cesty III/1785, vedúcej cez obec (obr. 1). Rozšírenie pohrebiska nadväzuje na existujúci areál cintorína (príloha č. 1).

Obr. 1 Prehľadná situácia

■ riešené územie

3 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

3.1 GEOMORFOLOGICKÉ POMERY

Podľa geomorfologického členenia Slovenska sa územie prieskumu nachádza v oblasti Fatransko-tatranskej, v celku Hornonitrianska kotlina, podcelku Handlovská kotlina.

Plocha rozšírenia pohrebiska sa nachádza rovinnom teréne, s miernym sklonom k severu, ktorý po dĺžke oplotenia cintorína zhruba 540 m dosahuje výškový rozdiel cca 2 m. Plocha pre rozšírenie pohrebiska leží v nadmorskej výške cca 318 - 320 m.

3.2 KLIMATICKÉ POMERY

Z hľadiska makroklimatickej klasifikácie podľa Končeka (Klimatický atlas Slovenska, 2015) patrí širšie územie do oblasti teplej s výskytom priemerne 50 a viac letných dní s denným maximom teploty $\geq 25\text{ }^{\circ}\text{C}$, okrsku T6 - teplý, mierne vlhký, s miernou zimou.

Priemerné ročné teploty vzduchu sa pohybujú v rozsahu okolo $7 - 8\text{ }^{\circ}\text{C}$. V januári sa priemerná mesačná teplota vzduchu pohybuje v rozsahu -2 až $-3\text{ }^{\circ}\text{C}$ a v júli 18 až $19\text{ }^{\circ}\text{C}$. V zimnom polroku sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 30-35 ľadových dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu klesá pod $0\text{ }^{\circ}\text{C}$ a 100-120 mrazových dní, v ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod $0\text{ }^{\circ}\text{C}$.

Interval ročného úhrnu zrážok sa pohybuje v rozmedzí 750 - 800 mm. Ich rozloženie sa dá v ročnom chode hodnotiť ako relatívne rovnomerné. Najmenej zrážok spadne vo februári. Najviac zrážok spadne počas júna, prevažne letných.

3.3 HYDROLOGICKÉ POMERY

Územie patrí do povodia Nitry, čiastkového povodia Handlovky. V období rokov 2010 - 2023 dosiahli priemerné prietoky na toku Handlovka v stanici Prievidza (č. 6560) hodnoty 0,662 až 2,821 m³/s. Extrémny prietok bol zaznamenaný v roku 2010, v hodnote 147 m³/s (tab. 1).

Tab. 1 Priemerné ročné a extrémne prietoky (m³/s)

Stanica:	Prievidza	Riečny km:	7,20
Tok:	Handlovka	Plocha:	132,68 km²
Obdobie	Priemerný ročný prietok	Q_{max}	Q_{min}
1931 - 2023	0,662 - 2,831	147,0 (15.8.2010)	0,175 (1973)

Zdroj: Hydrologické ročenky SHMÚ

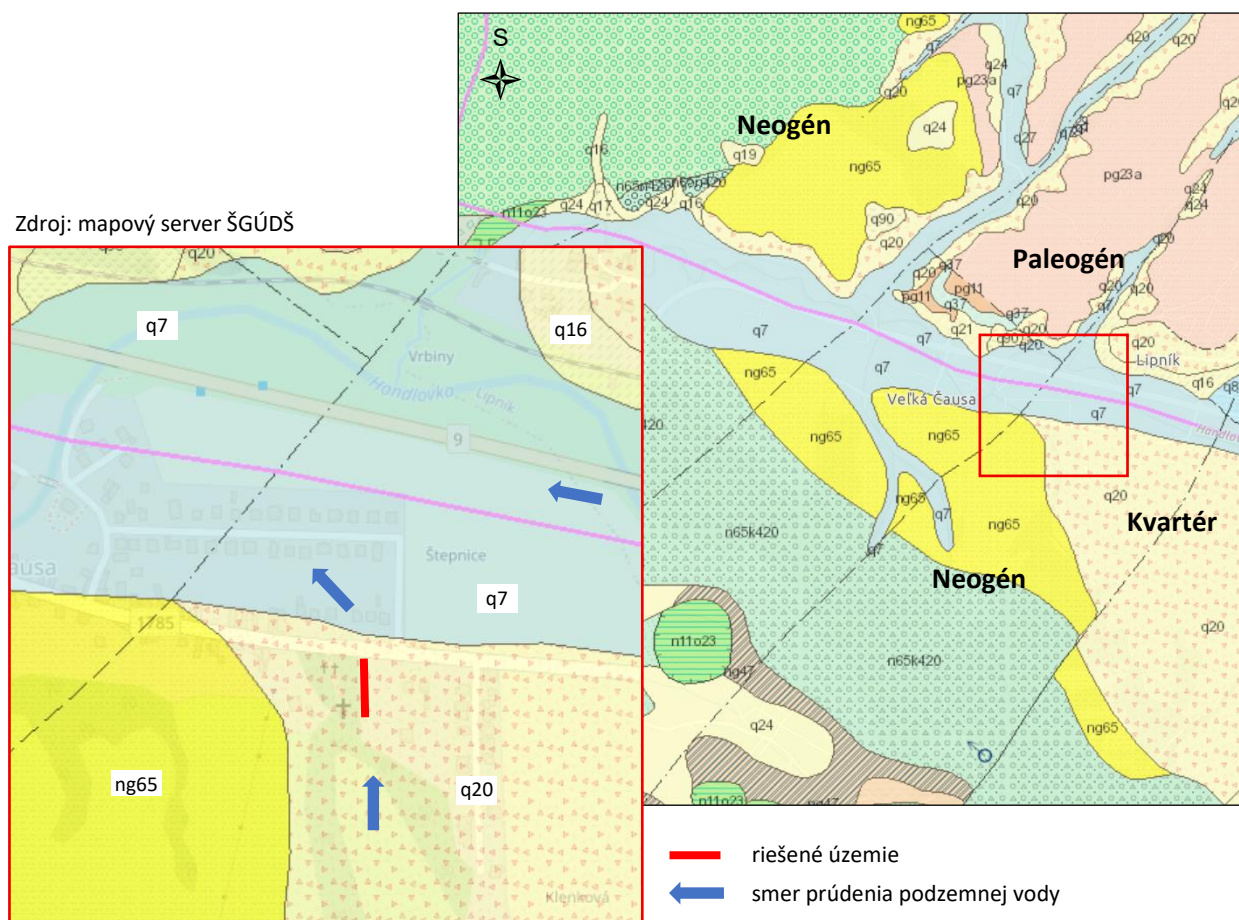
Rieka preteká vo vzdialenosti cca 270 m od riešeného územia (obr. 1) a nie je s ním v hydraulickom vzťahu. Prevýšenie severného okraja cintorína nad nivou Handlovky je cca 6 m. Predmetné územie sa nenachádza v inundácii a nie je ohrozované povodňami.

3.4 GEOLOGICKÉ POMERY

Podľa regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Vass et al., 1986) sa záujmové územie nachádza na západnom okraji handlovskej kotliny, ktorá je z JZ ohraničená neovulkanickým pohorím Vtáčnik a zo SV jadrovým pohorím Žiar. Handlovská kotlina je vyplnená sedimentárnymi horninami

terciéru. Na geologickej stavbe územia sa podieľajú horniny kvartéru a neogénu a v hlbšom podloží aj horniny paleogénu (obr. 2).

Obr. 2 Geologická mapa územia

Kvartér je zastúpený vrstvou svahových deluviálnych sedimentov, vo forme hlinito-kamenitých sutí (q20). Delúvium vzniklo zvetrávaním podložných hornín a ich následným posúvaním v smere spádnice po svahu ronom, soliflukciou a gravitačnými pohybmi. Hrúbka delúvia dosahuje 4 - 5 m.

Pod vrstvou kvartéru sa nachádza tzv. čausianske súvrstvie neogénu (ng65). Súvrstvie pozostáva z bazálnych okrajových a šelfových resp. panvových sedimentov. Jemnozrnné okrajové a bazálne vrstvy reprezentujú pri Veľkej Čause riečne sedimenty - piesok s lavicami pevného pieskovca. Piesok postupne prechádza do nadložných resp. do panvy laterálne nasadajúcich pelitických sedimentov (vápnitý íl/ílovec a prach/prachovec), ktoré tvoria hlavnú masu súvrstvia.

Geologické pomery v mieste rozšírenia pohrebiska boli overené dňa 13.2.2026, v rámci spracovania posudku dvomi kopanými sondami KS-1 a KS-2. Ich poloha je znázornená v prílohe 1.

Sondami bol zistený identický geologický profil:

KS-1 a KS-2

0,0 - 0,5 m	hlina humusovitá tmavohnedá
0,5 - 0,8 m	íl piesčitý so štrkom až ílovitý štrk, valúny veľkosti do 3 - 5 %, s obsahom cca 25 - 30 %
0,8 - 1,5 m	íl žltosivý s tenkými preplástkami strednozrného piesku hrdzavej farby

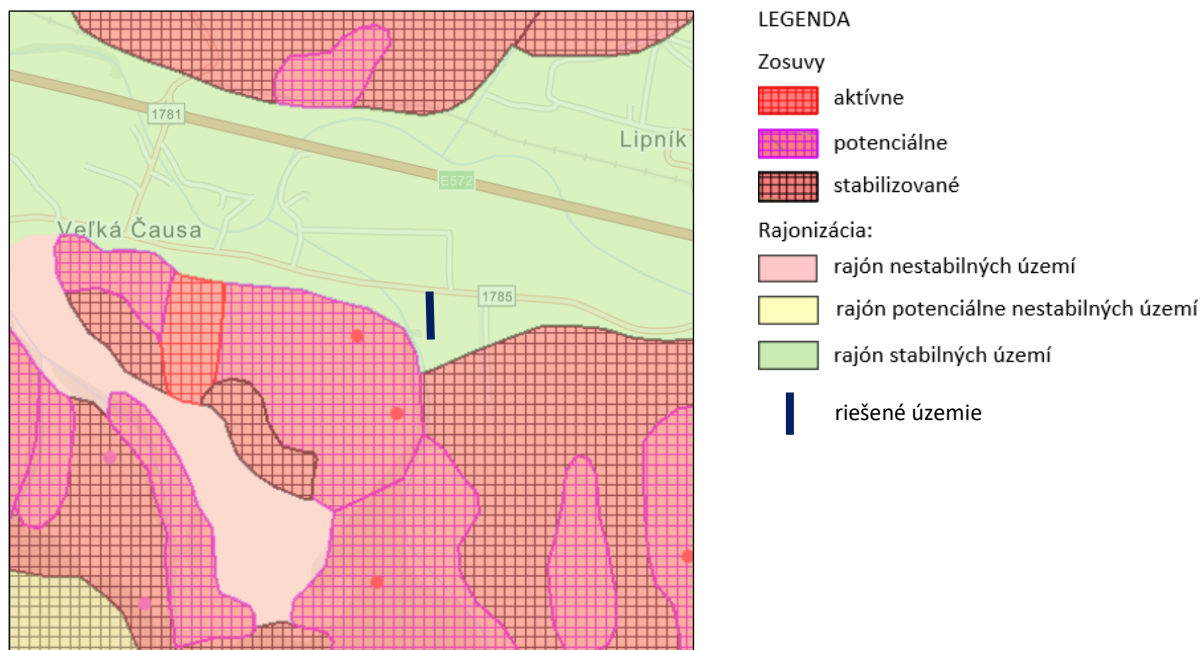

V oboch sondách boli zaznamenané v priebehu hĺbenia od hĺbky 1,1 - 1,2 m výmoky podzemnej vody z preplástkov piesku.

3.5 STABILITA ÚZEMIA

Svahy nad údolím Handlovky sú postihnuté svahovými deformáciami v rôznom štádiu vývoja. Zosuvmi sú postihnuté hlavne kvartérne deluviálne sedimenty uložené na flyšových súvrstviach s prevahou ílovcov a neogénnych jemnozrnných formáciách. Ich rozsah je na základe podkladov ŠGÚDŠ Bratislava zobrazený na nasledujúcom výreze z mapy svahových deformácií. Podľa týchto podkladov sa lokalita nachádza v rajóne stabilných území, bez výskytu svahových deformácií.

Obr. 3 Mapa svahových deformácií

3.6 HYDROGEOLOGICKÉ RAJÓNY

Podľa hydrogeologickej rajonizácie Slovenska (J. Šuba a kol. 1981) sa záujmové územie nachádza na západnom okraji hydrogeologického rajónu P-G 063 Kryštalinikum, mezozoikum a paleogén juhozápadnej časti pohoria Žiar a Handlovskej kotliny s plochou 79,2 km², čiastkového rajónu NA 20 - čiastkový rajón kryštalinika a paleogénu s plochou 65,6 km². Podľa Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2024 (SHMÚ, 2025) využiteľné množstvá podzemných vôd z tohto čiastkového rajónu v bilančnom profile Handlovka - ústie predstavujú 32,28 l/s. Bilančný stav rajónu je hodnotený ako dobrý.

3.7 ÚTVARY PODZEMNÝCH VÔD PODĽA RÁMCOVEJ SMERNICE O VODÁCH

V zmysle vymedzenia útvarov podzemných vôd (nariadenie vlády SR č. 282/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú prahové hodnoty a zoznam útvarov podzemných vôd) patria podzemné vody hodnoteného územia do útvaru podzemných vôd v predkvartérnych horninách SK200170FP - Útvar puklinových a medzizrnných podzemných vôd neovulkanitov a terciérnych náplavov Hornonitrianskej kotliny, s plochou 335,526 km².

Podľa Vodohospodárskej bilancie množstva podzemnej vody za rok 2024 (SHMÚ, 2025) využiteľné množstvá podzemných vôd z útvaru predstavujú 194,06 l/s, transformované využiteľné množstvá 143,07

l/s, odber podzemnej vody je 12,14 l/s a podiel využívania podzemných vôd je 8,49 %. Podľa Hodnotenia stavu útvarov podzemných vôd (MŽP SR, 2019) je útvár v dobrom kvantitatívnom aj chemickom stave.

Útvár podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch nie je v danom území vyčlenený.

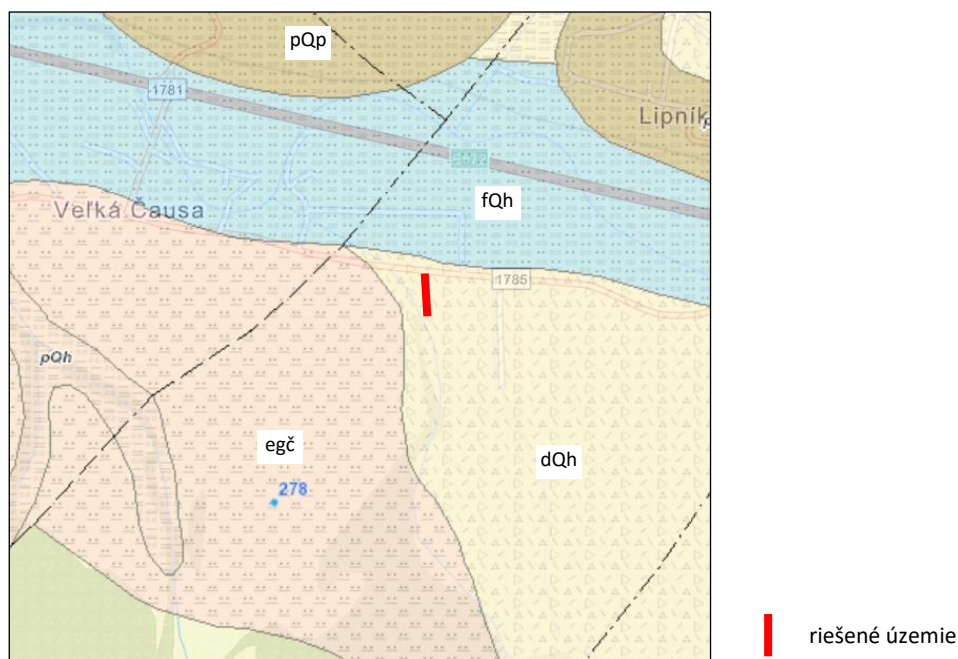
Rozšírenie pohrebiska nebude mať žiadny vplyv na stav útvaru podzemných vôd.

3.8 HYDROGEOLOGICKÉ POMERY

Riešené územie sa nachádza v rovinnom území s miernym sklonom k severu, k riečnej nive rieky Handlovka, mimo inundácie rieky. Budované je súvrstvom neogénu, v ktorom tvoria dominantnú zložku íly s menším podielom vrstiev pieskov. Povrchovú vrstvu tvoria svahové sedimenty vo forme hlinito-kamenitých sutí.

Vlastnosti jednotlivých typov hornín vyskytujúcich sa v záujmovom území sú na základe regionálnych poznatkov zobrazené v hydrogeologickej mape na nasledujúcom obrázku.

Obr. 4 Výrez z hydrogeologickej mapy

LEGENDA

HG index	Litológia/vek	Typ priepustnosti	HG funkcia	T (m ² /s)
dQh	deluviálne sedimenty: hlinito-kamenité sutiny / kvartér	medzizrnová	kolektor	1.10 ⁻⁵ až 3.10 ⁻⁵
fQh	fluviálne sedimenty: piesčité štrky a piesky / kvartér	medzizrnová	kolektor	3.10 ⁻⁴ až 1.10 ⁻³
pQp	piesčité štrky, piesčité a zahlinené štrky / kvartér	medzizrnová	kolektor	< 1.10 ⁻⁶
egč	pieskovce (šlír), pieskovce, íly a ílovce, čušnianske súvrstvie / neogén	medzizrnová	izolátor	1.10 ⁻⁶ až 1.10 ⁻⁵

Súvrstvie ílov neogénu predstavuje regionálny izolátor s hodnotami koeficientu prietochnosti $T = 1.10^{-6}$ až 1.10^{-5} m²/s a koeficientu filtrácie $k_f < 1,0 \cdot 10^{-8}$ m/s.

Z pohľadu riešenej problematiky je dôležitejšou vrstva kvartéru, ktorá je prostredím pre ukladanie ľudských pozostatkov. Jej zloženie bolo overené v rámci spracovania posudku dvomi kopanými sondami.

Podľa ich výsledkov povrchovú vrstvu tvorí humusovitá hlina tmavohnedej farby. Vrstva nie je uľahnutá a je relatívne dobre priepustná, koeficient filtrácie dosahuje hodnoty na rozmedzí rádov $n \cdot 10^{-5}$ až $n \cdot 10^{-6}$ m/s.

Pod ornitou sa nachádza vrstva zaílovaných štrkov s hrúbkou 0,3 m, ktorá siaha do hĺbky zhruba 0,8 m. Vzhľadom na vysoký podiel ílu je vrstva slabo priepustná, koeficient filtrácie dosahuje hodnoty okolo $k_f = 1 \cdot 10^{-7}$ m/s, čo v zmysle klasifikácie Jetela (1982) predstavuje slabo až veľmi slabo priepustné prostredie s triedou priepustnosti VI-VII z 8-miestnej stupnice. V sonde KS-2 bolo vo vrstve zaznamenané slabé slzenie vody nad vrstvou podložného ílu, čo bolo následkom dažďa v predchádzajúcom dni.

Od hĺbky 0,8 m sa v území vyskytuje vrstva ílu žltosivého ílu s modrastým nádychom. Vo vrstve sa nachádzajú veľmi tenké preplástky strednozrnného piesku hrdzavej farby. Zemina bola zvlhnutá a od hĺbky 1,1 až 1,2 m pod terénom boli zaznamenané slabé výmoky vody zo stien výkopu. Tieto boli viazané práve na piesčité polohy.

Z hľadiska obehu podzemnej vody je možné overenú zónu charakterizovať ako zónu podpovrchového odtoku. Podzemná voda viazaná na vrstvičky piesku nevytvára súvislú hladinu podzemnej vody, prostredníctvom nich gravitačne zostupuje nižšie. Súvislú hladinu podzemnej vody je možné vzhľadom na morfológickú situáciu územia očakávať v hĺbke 2,5 - 3,0 m.

K uvedenému popisu je potrebné uviesť, že prieskum bol realizovaný v daždivom období. Jav priesakov podzemnej vody je možné charakterizovať ako sezónny, v dlhodobom suchom období môže dôjsť k vysušeniu prostredia. K takýmto stavom však zrejme v priebehu roka zrejme nedochádza často, o čom svedčí vlhkomilná vegetácia, ktorá sa vyskytuje na pozemku.

Podzemná voda je dopĺňaná zrážkami a prestupom z vyššie položeného územia. Infiltrovaná voda prúdi v kvartérnych sedimentoch zhodne so sklonom svahu, t.j. k severu, kde prestupuje do fluvialných sedimentov riečnej nivy Handlovky (obr. 2). V dôsledku nízkej priepustnosti krycích vrstiev, pri výdatnejších zrážkach časť zrážkových vôd nevsakuje, odtieká povrchovým odtokom, alebo pripovrchovou zónou, konformne s povrchom terénu.

3.9 OCHRANA VODOHOSPODÁRSKÝCH ZÁUJMOV

Z hľadiska vodohospodárskych záujmov chránených zákonom č. 364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov, predmetné územie nezasahuje do žiadnej chránenej vodohospodárskej oblasti, ani ochranného pásma vodárenských zdrojov.

4 VÝSLEDKY PRIESKUMU Z HĽADISKA LEGISLATÍVNYCH POŽIADAVIEK

Prevádzka pohrebiska je všeobecne rizikovým faktorom, vzhľadom k možnej kontaminácii zdrojov podzemných vôd. Zdrojom kontaminácie môžu byť produkty rozkladných procesov - hnilobného rozkladu tiel (proces trvajúci počas normálnych podmienok 3-4 mesiace) a následnej mineralizácie ostatkov (tzv. tlecia doba, ktorá trvá priemerne 10 rokov). Hnilobný rozklad je anaeróbny proces, pri ktorom dochádza k redukcii bielkovín a aminokyselín, odbúraniu mastných kyselín a rozvoľneniu organickej substancie. Nasledujúce tlenie premieňa oxidáciou uvoľnené základné zložky až na vodu, uhličitany, dusičnany,

dusitany, sírany a fosforečnany. Miera rizika kontaminácie podzemných vôd je spojená najmä s fázou hnilobného rozkladu, s postupujúcim procesom mineralizácie sa znižuje.

Podmienky pochovávania a prevádzky pohrebiska sú dané zákonom č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov, kde sa v § 19 ods. 1 uvádza:

- a) hĺbka pre dospelú osobu a dieťa staršie ako 10 rokov musí byť najmenej 1,6 m; pre dieťa mladšie ako 10 rokov najmenej 1,2 m, prehĺbený hrob musí mať hĺbku aspoň 2,2 m,
- b) dno musí ležať najmenej 0,5 m nad hladinou podzemnej vody,
- c) bočné vzdialenosti medzi jednotlivými hrobmi musia byť najmenej 0,3 m,
- d) rakva s ľudskými pozostatkami musí byť po uložení do hrobu zasypaná skyprenou zeminou vo výške minimálne 1,2 m.

Ľudské ostatky musia byť uložené v hrobe najmenej do uplynutia tlecej doby, ktorá podľa zloženia pôdy musí trvať najmenej 10 rokov. Ak sa zistí, že ľudské ostatky nie sú ani po uplynutí ustanovenej tlecej doby zotreté, tlecia doba sa musí primerane predĺžiť na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu.

Všeobecné hygienické zásady umiestňovania cintorínov s ohľadom na ochranu podzemných vôd a vodných zdrojov odporúčajú napr. Švec, Hlína (1978):

- ✓ hladina podzemnej vody musí byť najmenej 3 m pod úrovňou terénu, aby ani jej prípadné kolísanie nezasiahlo hroby,
- ✓ pôda na cintorínoch má byť piesčitá alebo hlinitá, porézna, dobre prevzdušnená, aby rozkladný proces prebiehal dostatočne rýchlo,
- ✓ prúdenie podzemnej vody z územia cintorína nesmie smerovať k zdrojom podzemnej vody,
- ✓ od zdrojov podzemnej vody pre hromadné zásobovanie obyvateľstva musí byť cintorín vzdialený najmenej 1 km, od jednotlivých studní pre individuálne zásobovanie pitnou vodou musí byť vzdialený najmenej 100 m.

Podmienky na umiestňovanie studní na zásobovanie pitnou vodou - domových studní upravuje norma STN 75 5115 Studne individuálneho zásobovania pitnou vodou, podľa ktorej najmenšia vzdialenosť pre umiestňovanie studne od zdrojov znečistenia, t.j. od pohrebiska je 30 m (pre málo priepustné prostredie) a 100 m pre priepustné prostredie (štrky, piesky). V danom prípade sa na ploche cintorína jedná o veľmi slabo priepustné prostredie, ktoré v mieste poriečnej nivy prechádza do priepustného.

Z uvedených požiadaviek vyplýva, že v prípade rozšírenia pohrebiska vo Veľkej Čause nie je splnená podmienka výskytu podzemnej vody. Aj keď výrony podzemnej vody zistené v hĺbkach 1,1 - 1,2 m pod terénom pravdepodobne nevytvárajú súvislú hladinu, po výkope jamy však po určitom čase dôjde k zaplaveniu dna jamy, čo z hľadiska uloženia rakvy nie je prípustné.

S ohľadom na uvedené odporúčame zmeniť koncepciu rozšírenia pohrebiska. Podľa projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie vypracovanej spoločnosťou Auding, s.r.o. Prievidza (12/2025) je priestor cintorína rozdelený do niekoľkých sektorov (príloha). V rámci rozšírenia sa uvažuje s plochou pre hroby (sektor C) a urnovým hájom (sektor D). Vo voľnom priestore v hornej časti existujúceho cintorína sa navrhuje vytvorenie plochy pre kolumbárium (sektor E), rozptylovú lúku (sektor F) a čiastočne sem zasahuje aj navrhovaný urnový háj. Vzhľadom na výsledky zisťovania odporúčame pre pochovávanie

v hroboch využiť existujúcu voľnú plochu v hornej časti pôvodného cintorína (sektory D, E, F) a v rozšírenej časti cintorína umiestniť plochy pre urnový háj, kolumbárium a rozptylovú lúku.

5 ZÁVER

Predmetom hydrogeologického posudku bolo zhodnotenie vhodnosti pozemku pre plánované rozšírenie pohrebiska obce Veľká Čausa, v zmysle požiadaviek § 15 ods. 6 zákona č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov.

Na overenie geologickej stavby územia a zistenie úrovne hladiny podzemnej vody boli na ploche plánovaného rozšírenia pohrebiska realizované 2 kopané sondy.

Na základe výsledkov prieskumu možno hydrogeologické pomery plochy pre rozšírenie pohrebiska hodnotiť ako **nevhodné z dôvodu podmočenia územia a vysokej hladiny podzemnej vody**. S ohľadom na tieto skutočnosti odporúčame zmeniť koncepciu rozšírenia pohrebiska.

Vypracoval: RNDr. Ivan Pirman

Odborne spôsobilá osoba podľa zákona č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach pre oblasť hydrogeologický prieskum a geologický prieskum životného prostredia

POUŽITÉ ZDROJE

- Atlas krajiny Slovenskej republiky. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR a Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia, 2002. 344 s. ISBN 80-88833-27-2.
- Klimatický atlas Slovenska. Bratislava: Slovenský hydrometeorologický ústav, 2015. [CD-Rom]. ISBN 978-80-88907-91-6
- Plán manažmentu čiastkového povodia Váhu, MŽP SR, 2015
- Vodohospodárska bilancia SR, Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody za rok 2023, SHMÚ, 2024
- Jetel, J. 1982: Určování hydraulických parametru hornin hydrodynamickými zkouškami ve vrtech. Ústřední ústav geologický v Akademii, nakladatelství Československé akademie věd. Praha.
- Malík, P., Švasta, J. 2012: Regionálne hodnoty indexu prietochnosti predkvartérnych hornín Slovenska. Podzemná voda XVIII 2/2012, s. 156-172
- Melioris, L., Mucha, I., Pospíšil, P., 1986: Podzemná voda - metódy výskumu a prieskumu, ALFA Bratislava
- Švec, F., Hlína, J., 1978: Hygiena obecná a komunálna. Avicenum Praha
- Vass, D. et al. 1988: Regionálne geologické členenie Západných Karpát a severných výbežkov panónskej panvy na území ČSSR, 1: 500 000. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra, Bratislava.

Internetové zdroje

www.geology.sk
www.zbgis.skgeodesy.sk

Súvisiace právne predpisy a normy

Zákon č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov

Vyhláška MŽP SR č. 51/2008 Z.z., ktorou sa vykonáva geologický zákon v znení neskorších predpisov

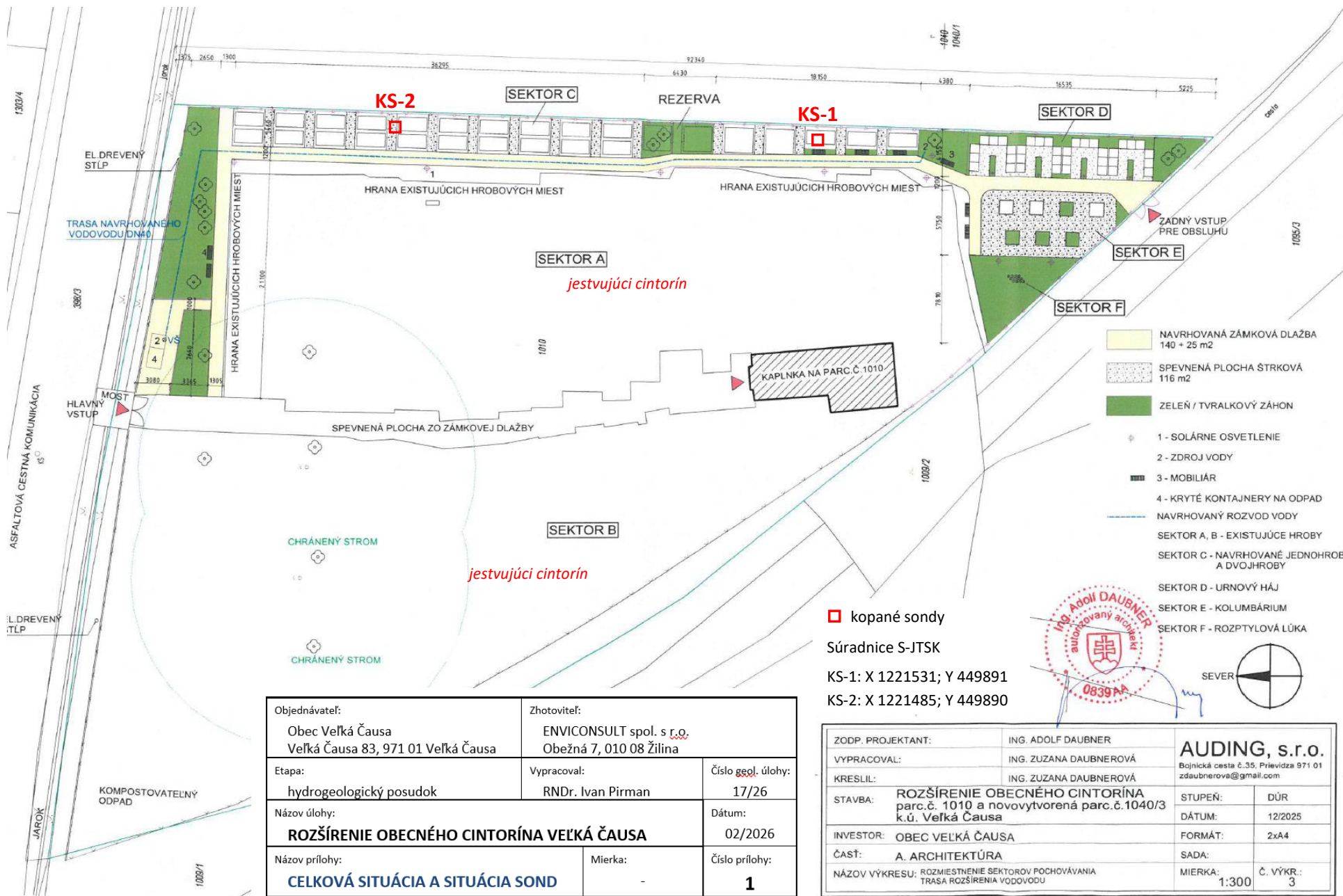
Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov

Zákon č. 131/2010 Z.z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov

STN 72 1001 Klasifikácia zemín a skalných hornín

STN 73 3050 Zemné práce

STN 75 5115 Studne individuálneho zásobovania pitnou vodou

☐ kopané sondy

Súradnice S-JTSK

KS-1: X 1221531; Y 449891

KS-2: X 1221485; Y 449890

Objednávateľ: Obec Veľká Čausa Veľká Čausa 83, 971 01 Veľká Čausa	Zhotoviteľ: ENVICONSULT spol. s r.o. Obežná 7, 010 08 Žilina	
Etapu: hydrogeologický posudok	Vypracoval: RNDr. Ivan Pirman	Číslo geol. úlohy: 17/26
Názov úlohy: ROZŠÍRENIE OBECNÉHO CINTORÍNA VEĽKÁ ČAUSA	Dátum: 02/2026	
Názov prílohy: CELKOVÁ SITUÁCIA A SITUÁCIA SOND	Mierka: -	Číslo prílohy: 1

ZODP. PROJEKTANT:	ING. ADOLF DAUBNER	AUDING, s.r.o. Bojnická cesta č.35, Prievídza 971 01 zdaubnerova@gmail.com	
VYPRACOVAL:	ING. ZUZANA DAUBNEROVÁ		
KRESLIL:	ING. ZUZANA DAUBNEROVÁ	STUPEŇ:	DŮR
STAVBA:	ROZŠÍRENIE OBECNÉHO CINTORÍNA parc.č. 1010 a novovytvorená parc.č.1040/3 k.ú. Veľká Čausa	DÁTUM:	12/2025
INVESTOR:	OBEC VEĽKÁ ČAUSA	FORMÁT:	2xA4
ČASŤ:	A. ARCHITEKTÚRA	SADA:	
NÁZOV VÝKRESU:	ROZMIESTNENIE SEKTOROV POCHOVÁVANIA TRASA ROZŠÍRENIA VODOVODU	MIERKA:	Č. VÝKR.: 1:300 3